

Investeer

VREDE

jaar
verslag
2015

vfonds
investeert in

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
‘Wij investeren in ons belangrijkste goed: vrijheid’ Het vfonds moest voor de derde keer het eigen vermogen aanspreken.....	4
‘Het grote verhaal vertel je door klein te beginnen’ Leoni Jansen en Eric Lemain laten kinderen en volwassenen beseffen wat leven in vrijheid is.....	12
Projectoverzicht Vrede, Democratie en Rechtsstaat.....	16
‘Je zou het beste een verhaal kunen vertellen waarin mensen zich kunnen herkennen’ Kamp Westerbork en Groningen houden de herinnering aan de oorlog en bevrijding springlevend.....	18
Projectoverzicht Herinneren, Herdenken en Vieren.....	22
‘Als je ergens mee zit en je kunt er niet over praten, dan belemmert je dat’ Louis Timmermans en Lise-Lott Kok tonen hun waardering voor veteranen.....	24
Projectoverzicht Erkenning en Waardering.....	28
Loterijen.....	30
Financieel beleid.....	32
Jaarrekening 2015.....	36

investeert in

VREDE

"Van meet af aan staan de wortels van het vfonds in 'Veteranengrond'. Daar stappen wij nooit van weg. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben er voor gezorgd dat in het verlengde daarvan er twee taakvelden bij zijn gekomen. Ook die verdienen aandacht. Uiteindelijk moet het toekenningsbeleid van het vfonds dát weerspiegelen."

Robert Croll

Voorwoord

November 2014 vertrok ik als Nederlandse rechter voor een jaar naar Rwanda om te helpen bij het verstevigen van de constitutionele rechtstaat. Een ingewikkelde klus in een land dat niet alleen de genocide op de Tutsi's moet verwerken maar waarbij ook vele gematigde Hutu's op misdadige wijze zijn vermoord. Ook al is dit meer dan 20 jaar geleden, de Rwandese samenleving is nog doordrenkt met de gevolgen daarvan. Net als dat geldt voor hen die '40-'45, de Bersiap tijd, politiole acties, Korea, Libanon, voormalig Joegoslavië, Iraq, Afghanistan, etc. hebben meegemaakt, zal Rwanda nog generaties nodig hebben eer de littekens daarvan niet meer schrijven.

'Coming Home' was een minstens zo wonderlijke ervaring. In 2015 was Europa in de ban van vluchtelingen uit landen waar rechteloosheid en gewelddadigheid hoogtij vierden, waaronder het Midden Oosten. Als in je nabije omgeving opeens veel mensen in diverse opzichten een 'andere taal' spreken, maakt dat wat los in mensen. Anderzijds doet Charlie Hebdo dat ook; Parijs heeft ons massaal de ogen geopend; vrijheid en vrede zijn opeens veel minder abstract en zeker minder vanzelfsprekend. De missie van het vfonds is actueler dan ooit.

Als een ander geen vluchtelingen wil ontvangen, dan ontslaat dat ons niet van de morele plicht het wèl te doen. Het is immers niet een kwestie van wel of niet willen maar een Europese kwestie van moraliteit. Toen Engelandvaarders destijds na het trotseren van vele gevaren hun weg vonden naar Groot Brittannië, werden zij ook niet teruggestuurd. Zo zouden wij, Europeanen, met elkaar een moreel verantwoorde oplossing moeten vinden voor het opvangen van hen die vluchten voor rechteloosheid en genocidaal geweld. Bijzonder dat juist de Duitse Bondskanselier Angela Merkel hier -in mijn ogen- de juiste toon zet.

Ook voor het vfonds was 2015 een bewogen jaar. Zeventig jaar bevrijding is groots gevierd, met vele grote

en kleinere initiatieven. Het Engelandvaardersmuseum is geopend, in Rotterdam verrees het Verzetsmuseum '40-'45 nu. In Amsterdam wordt het Sjoamuseum generaliseerd, recht tegenover de Hollandsche Schouwburg. En we maakten de tentoonstelling rond de musical De Tweeling mede mogelijk. Veteranen en andere geüniformeerden in overheidsdienst zijn in de spotlights gezet; op de landelijke Veteranendag, tijdens de Nationale Taptoe, op talrijke reünies en bijvoorbeeld ook in het project 'Ereveld voor Leven'. In dat laatste project staan leeftijdgenoten achter de grafsteen van een gesneuvelde Nederlander en verbeeldt hij of zij verhalenderwijs op indringende wijze welk offer die persoon heeft gebracht voor de vrijheid van anderen. En ook de bevrijdingsfestivals trokken weer veel jongeren, net als Theater na de Dam, de Maand en Nacht van de Geschiedenis, Op weg naar het Lagerhuis en veel, veel meer.

Dat het Vrijheidsmuseum WOII voor enkele deelnemers iets te ambitieus bleek te zijn, galmt nog na. Met de realisatie van de Liberation Route Europe gaan wij voort. Defragmentatie van het onderliggende veld blijft ons streven. Hoe meer samenwerking nagestreefd wordt, hoe meer het vfonds mede mogelijk maakt.

In 2016 zetten we hier met de 'ode aan de v' nog een stapje verder in. Want zolang wij bewust zijn van onze verworvenheden en daar met recht trots op zijn, geven we de mensen met bomgordels en machinegeweren het nakijken. Of, om met de voorzitter van weleer van ons fonds W.Ch. J.M. van Lanschot RMWO te spreken:

"Je bent pas verslagen, als je het zelf opgeeft."

Mr. Robert S. Croll
Voorzitter Raad van Bestuur

‘Het vfonds moest voor de derde keer het eigen vermogen aanspreken’

‘Wij investeren in ons belangrijkste goed: vrijheid’

“Bevrijding en vrijheid waren dé thema’s van 2015. Het was vorig jaar precies zeventig jaar geleden dat de bevrijding van Nederland werd voltooid en de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië ten einde kwam. Maar 2015 was ook het jaar waarin duizenden vluchtelingen vrijheid en veiligheid in Europa zochten”, zegt Ton Heerts.

“2015 was ook een jaar dat voor het vfonds in het teken van flink investeren stond”, vervolgt de directeur. “Keerde het vfonds in 2013 en 2014 het hoogste bedrag sinds haar oprichting uit, in 2015 was dat opnieuw het geval. Het vfonds moest voor de derde keer het eigen vermogen aanspreken.” De bijdragen uit het eigen vermogen voor subsidieverstrekking worden ook steeds groter. “In 2014 twee miljoen euro en in 2015 een kleine drie miljoen euro. We hebben in twee jaar tijd dus ongeveer vijf miljoen euro eigen vermogen in projecten binnen onze drie werkvelden gestoken.”

“In 2015 waren er geen grote veranderingen wat het bestuur betreft. Nou ja eentje dan”, zegt Ton Heerts. “Luitenant-generaal b.d. van de Koninklijke Luchtmacht Cees de Veer, secretaris van onze Raad van Bestuur en interim voorzitter, is weer opgevolgd door Robert Croll die er een jaar tussenuit was in verband met een bijzonder verblijf in Kigali, Rwanda. Hij zat daar namens de Verenigde Naties en het Ministerie van Buitenlandse Zaken om de regering te adviseren. Een belangrijke en eervolle taak in een land in opbouw waar de afschuwelijke gebeurtenissen van twintig jaar geleden diepe sporen hebben achtergelaten. Werk dat ook het vfonds raakt. Ik zeg daarom ook wel gekscherend dat hij bij wijze van spreken internationaal is gedetacheerd voor het vfonds.”

“Met Jacqueline Regeling hebben we een nieuw lid van de Raad van Toezicht gekregen. Zij is een ervaren advocate met veel kennis van bedrijfseconomische processen. Ze geeft bedrijven en instellingen bestuurlijk advies en treedt op als curator in faillissementen. Daar komt bij dat ze via haar vader betrokken is bij het project ‘Adopteer een monument’ van het Nationaal Comité 4 en 5 mei. De Raad van Toezicht is nu compleet.

Uitgaven

Zeventig jaar bevrijding

De flinke investeringen in 2014 en 2015 zijn volgens Heerts grotendeels terug te voeren op het feit dat Nederland

We moeten een actief levend fonds blijven dat mensen stimuleert

Ton Heerts, directeur vfonds

zeventig jaar geleden in 1944 en 1945 werd bevrijd. “De bevrijding van Nederland begon in september 1944 en eindigde in 1945. Je praat dan over een periode die twee jaar beslaat en dat zien we terug in onze uitgaven. We hebben ook in 2015 een extra subsidieronde gehad vanwege zeventig jaar bevrijding.”

Binnen hetzelfde kader deed het vfonds volgens Heerts nog een andere extra uitgave. “Op 15 augustus 2015 was het precies 70 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië ten einde kwam. De herdenkingsplechtigheid bij het Indisch Monument werd vorig jaar door ruim 3.000 mensen bijgewoond. Dat is echt een enorm aantal en ook daar heeft het vfonds aan bijgedragen.”

Subsidieafwijzingen

Een flinke stijgende lijn in de uitgaven toont volgens Heerts aan dat het met de naamsbekendheid van het vfonds wel goed zit. Het vfonds is bekend en succesvol maar dat succes heeft volgens de directeur ook een keerzijde. “Ons eigen vermogen aanspreken kan; maar we kunnen het niet elk jaar blijven doen. Daarnaast zien we dat het aantal afwijzingen van subsidieaanvragen behoorlijk hoog is; de afgelopen twee jaar lag het percentage tussen de 33 en 51 %.” “Afwijzen is natuurlijk minder leuk”, zegt Heerts. Hij vindt het daarom van groot belang dat mensen die geen subsidie krijgen ook goed begrijpen waarom het vfonds hun aanvraag afwijst. “De motivering moet helder zijn en kloppen. Maar ik denk dat iedereen begrijpt dat een organisatie die investeert op haar eigen vermogen, dat niet tot in lengte van jaren kan doen.”

Verder wil Heerts voorkomen dat het vfonds een wat hij noemt ‘robotfonds’ wordt waarbij de computer bepaalt wie er subsidie ontvangt. “We moeten een actief levend fonds blijven dat mensen stimuleert, verbindt en aansjaagt. Het is dan van groot belang om zowel grote als kleine subsidieaanvragen zorgvuldig te beoordelen en te toetsen aan onze idealen.”

Subsidieverdeling evenwichtig

De subsidieverdeling over de drie werkvelden was volgens de directeur ook in 2015 redelijk evenwichtig. “Vijf tot zes miljoen in het werkveld Erkenning en Waardering, zes tot zeven miljoen in het werkveld Herinneren, herdenken en vieren en twee tot drie miljoen in het werkveld Vrede, democratie en rechtsstaat.”

Inkomsten

Nog duurzamer beleggen

Om dat eigen vermogen ook op de lange termijn te beschermen, wil het vfonds in 2016 een basisvermogen introduceren. “Dat is zeg maar het vermogen dat we willen behouden om financieel stabiel en toekomstbestendig te zijn, daarnaast is het basisvermogen ook nodig voor de bureaunkosten”, legt de vfonds bestuurder uit. In 2015 haalde het vfonds minder rendement op haar beleggingen en dat ligt volgens Heerts niet alleen de beurs. “De tijd dat je tien procent van de beurs haalde, is voorbij. Het past ook niet bij de beleggingsdoelstellingen of het beleggingsstatuut van het vfonds. We hebben onze knop sociaal en duurzaam flink aangezet. We zijn niet uit op korte termijn geld en gewin. We hebben een redelijk stringent beleggingsbeleid dat aan hoge eisen moet voldoen. Dat past ook bij een

fonds dat investeert in vrede.”

De Nationale Postcode Loterij

“De inkomsten uit de Nationale Postcode Loterij (NPL) zijn in 2015 met ruim een miljoen euro toegenomen”. Een zeer goed bericht in het jaar waarin het vfonds nagenoeg volledig overging naar de NPL. “Met uitzondering van geormerkt werven acties; die doen we ook nog met BankGiro Loterij”, legt Heerts uit. Vanaf 2017 wil het kabinet ruimte bieden aan nieuwe loterijen die het maatschappelijk belang centraal stellen. De eind 2014 aflopende vergunningen zijn daarom tot die tijd verlengd. Om de loterijen meer ruimte te geven voor innovatie wordt het verplichte afdrachtpercentage van goede doelen loterijen verlaagd van vijftig procent naar veertig procent. Die verlaging is volgens Heerts nog niet doorgevoerd maar dat kan in 2016 wel gebeuren. “Het kan best zijn dat men dat in 2016 doet want de modernisering van het kansspelbeleid is in volle gang. Modernisering betekent niet altijd dat de ontwikkelingen positief ontvangen worden. We zullen dat scherp in de gaten moeten houden. Het gaat goed met de NPL maar in 2017 worden er weer nieuwe vergunningen afgegeven. Of er dan ook buitenlandse initiatieven worden toegelaten, is nu nog niet bekend. Dat moeten we afwachten.”

We zullen de ontwikkelingen binnen het kansspelbeleid scherp in de gaten houden.

Ton Heerts, directeur vfonds

De derde geldstroom

De derde geldstroom, de inkomsten uit erfenissen, nalatenschappen, legaten en giften, komt nog niet snel op gang. Maar er is wel vooruitgang geboekt. “We hebben in 2014 besloten dat het Ted Meines fonds er ging komen en in 2015 is dat ook gebeurd. Bovendien vind ik het verrassend dat een jong iemand uit Arnhem bijvoorbeeld elke maand een tientje overmaakt aan het vfonds. Ook hebben we zomaar een gift van duizend euro van een fonds gekregen om onze projecten te steunen. Inmiddels nemen een paar honderd mensen deel aan de sms-actie. Dat is niet het grote geld maar het betekent wel dat we mensen raken.”

Dat dit niet voor iedereen geldt, bleek uit een onderzoek van Trendbox dat werd uitgevoerd in opdracht van het vfonds. "Sommige respondenten vinden dat het vfonds zich bemoeit met overheidstaken. Weer anderen, de pacifisten, zijn principieel tegen het bestaan van militairen en het gebruiken van geweld en dus zouden er geen veteranen kunnen zijn."

"Er wordt dus heel wisselend naar ons gekeken. En dat is best wel een eye-opener voor ons geweest", zegt Heerts. Toch is hij positief: "Want uit zo'n onderzoek blijkt ook dat er een hele grote groep is die het werk van het vfonds belangrijk vindt. Op basis van de onderzoeksresultaten kun je bovendien concluderen dat er enkele tienduizenden mensen zijn die bereid zijn het vfonds nu of in de toekomst financieel te ondersteunen."

De drie werkvelden

vrede, democratie en rechtsstaat

Wat de drie werkvelden van het vfonds betreft, was er in 2015 continu aandacht voor het werkveld Vrede, democratie en rechtsstaat. Aan het begin en aan het eind van het jaar waren er de terroristische aanslagen in Parijs. Ook kwam een enorme vluchtelingenstroom vanuit Syrië richting Europa op gang. Terreur en oorlog waren in 2015 opeens heel dichtbij. "Allemaal onderwerpen die het belang van ons derde werkveld aantonen", zegt Heerts. "In het jaarverslag van 2014 brachten we niet voor niets de foto van de Engelandvaarders en de foto van de vluchtelingen. De keuze om deze foto's te plaatsen leidden tot discussie maar ik sta er nog steeds achter. Want ook al gaat het hier natuurlijk om twee verschillende situaties; er zijn ook duidelijke overeenkomsten. Op allebei de foto's vluchtten mensen met gevaar voor eigen leven op een boot voor de verschrikkingen van oorlog. Beide foto's hebben dus echt met vrijheid te maken."

De publieke aandacht voor dit werkveld vertaalt zich volgens hem niet direct in meer aandacht voor het vfonds of haar doelstellingen. "Het is ook zeker niet de bedoeling dat we op deze manier bekend worden", benadrukt de directeur. "Maar het zijn wel thema's die aan ons raken", vervolgt hij. "Wij investeren in één van onze belangrijkste zaken: vrijheid. Dit werkveld is actueler dan ooit."

Erkenning en waardering

Dit betekent echter niet dat de belangstelling voor de andere twee werkvelden afneemt. "Er is nog steeds veel aandacht voor de erkenning en waardering van oorlogsveteranen en hulpverleners zoals politie-, ambulance- en brandweermensen. Daar zijn we ook volop mee doorgegaan. En dat is ook hard nodig. Het geweld tegen hulpverleners is ook in 2015 niet afgenomen", benadrukt Heerts. "We ondersteunen de Stichting Waardering Erkenning Politie (WEP) en hebben ook bijgedragen aan het WEP gala waarbij politiemensen terecht in het zonnetje worden gezet."

Daarnaast verbond het vfonds zich in 2015 voor drie jaar aan de Veteranendag. "We zijn partner geworden voor langere tijd en voor een groter bedrag. Dat is goed en maakt duidelijk dat we dicht bij de veteraan staan".

Herinneren, herdenken en vieren

Even was hij bang dat de aandacht voor de Tweede Wereldoorlog zou afnemen als de generatie die het nog kan navertellen steeds kleiner wordt. Die angst bleek onterecht. "De belangstelling blijkt juist toe te nemen en dan vooral bij de derde generatie", zegt Heerts. "Dus niet bij de kinderen wier ouders de oorlog hebben meegemaakt maar bij de kleinkinderen. Die zijn benieuwd wat hun opa of oma toen deed en wel of niet is overkomen. Die belangstelling is er bijvoorbeeld ook uit Canada en Amerika."

"Ik was nog nooit in het Engelandvaardermuseum in Noordwijk geweest. Indrukwekkend museum trouwens. Er was natuurlijk bijzondere aandacht voor de meest bekende Engelandvaarder ooit: Erik Hazelhof Roelofzma, Soldaat van Oranje. In een filmpje vertelde hij over zijn jeugd en zijn studententijd. En plotseling, anderhalve seconde maar, was daar mijn vader in beeld, als Leids student, aan een diner. Een filmpje dat ik nog nooit gezien had. Ik heb het natuurlijk onmiddellijk gekopieerd en aan mijn broer en onze kinderen laten zien.

Dat soort onverwachte 'ontmoetingen' zijn er nog steeds. Ik maak ze mee in Amsterdam, bij de bijeenkomsten over huizen van verzet en huizen waar joden ondergedoken hebben gezeten. Voor het begrip van en over de oorlog blijven deze ontmoetingen, hoe toevallig en bijzonder ook, van groot belang."

Job Cohen

Als ze allemaal bij een oorlogsgraf staan, valt er een enorme stilte

Ton Heerts, directeur vfonds

“Het is ook de generatie die haar zoektocht op internet zal beginnen. De oorlog wordt steeds vaker digitaal herdacht”, benadrukt hij. Het vfonds investeert dan ook niet voor niets in initiatieven om oorlogserfgoed op te slaan en online beschikbaar te maken. Dat dit opslaan van grote of bijzondere betekenis kan zijn, illustreert Heerts met een recent voorbeeld. “Bij een bezoek aan het vorig jaar geopende Engelandvaardersmuseum in Noordwijk, zag onze voorzitter van de Raad van Toezicht Job Cohen een filmpje van zijn vader in Leiden”. (zie kader blz. 6)

BeeldbankWO2

“En het gebeurt waarschijnlijk vaker en gaat nog veel vaker gebeuren”, vervolgt Heerts. “Er komt steeds meer informatie beschikbaar dankzij projecten die ook door het vfonds mede mogelijk worden gemaakt. Je hebt bijvoorbeeld de online BeeldbankWO2. Alle afbeeldingen van de Tweede Wereldoorlog van de Nederlandse oorlogs- en verzetsmusea, herinneringscentra en het NIOD (instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudies) zijn bijeengebracht in deze databank. Daarnaast is er ook het Netwerk Oorlogsbronnen, een online verzameling oorlogsdocumenten die is te raadplegen via oorlogsbronnen.nl.

Beide databanken worden de komende tien tot dertig jaar geladen.”

“Mensen kunnen daar allerlei informatie en foto’s vinden. Eerst is het je vader; maar straks je opa of oma. Familieleden waarvan je misschien nooit wist dat ze in het verzet zaten. En dan ga je verder zoeken. Dat zal met mensen uit Nederland gebeuren; maar ook met mensen uit bijvoorbeeld Polen, Canada of de Verenigde Staten. Een online zoektocht gaat namelijk met gemak de hele wereld over.”

“Het is allemaal begonnen met de eerste generatie. De mensen die het vfonds met name binnen het eerste werkveld, dat van erkenning en waardering, hebben gesteund. Ik ben ervan overtuigd dat hun steun straks via kleinkinderen in veelvoud terugkomt in ons tweede en derde werkveld.”

Bijzondere projecten

Ereveld vol leven

Jongeren die bij de graven op Ereveld Loenen gaan staan en de dodenakker op die manier eigenlijk weer even tot leven brengen. Ton Heerts had aanvankelijk zijn bedenkingen bij het project Ereveld Vol Leven. Hij dacht dat het te confronterend zou zijn maar is achteraf erg enthousiast. “Dan gaan dus levende mensen, leeftijdsgenoten en seksegenoten van de overledene, bij zijn of haar graf staan. En dan zie je meteen wie daar ligt en op welke leeftijd hij of zij is omgekomen. Scholieren bij burgerslachtoffers en militairen bij hun gesneuvelde collega’s. En of dat indrukwekkend is”, vertelt Heerts.

“Als de scholieren op weg zijn naar het ereveld is het nog een gewoon uitje. Maar als ze allemaal bij een oorlogsgraf staan, valt er een enorme stilte. De boodschap komt dan echt aan. En dat is wat we steeds weer willen bereiken. Een bezoek mag en moet natuurlijk ook gezellig en verbindend zijn. Maar de boodschap moet de mensen wel bereiken. Dat dit goed lukt horen we ook van kamp Amersfoort en kamp Vught. Op een gegeven moment wordt het stil en gaan mensen zich realiseren wat er is gebeurd. Dan hebben ons doel al bereikt. Nou ja, bijna dan want ons doel is pas echt bereikt als mensen geweld in de toekomst afzweren.”

Foto’s op Russisch Ereveld

“Een soortgelijk project waarbij een ereveld tot leven kwam was het fotoproject op het Russisch Ereveld in Leusden”, zegt Heerts. Geen levende soldaten maar foto’s van militairen stonden hier in mei 2015 bij de graven om de omgekomen Sovjetsoldaten een gezicht te geven. De Stichting Russisch Ereveld hoopt middels dit project de nagedachtenis aan deze oorlogsslachtoffers levend te houden. De meeste foto’s zijn afkomstig van de families van de soldaten, die de afgelopen vijftien jaar zijn getraceerd door de Amersfoortse onderzoeker Remco Reiding van de Stichting Russisch Ereveld. Enkele foto’s zijn afkomstig van documenten of gemaakt door ooggetuigen. Soms gaven tekeningen het oorlogsslachtoffer een gezicht.

“Het was echt een bijzonder en door de actualiteit ook een beladen project”, herinnert Heerts zich. “Een Russisch Ereveld na MH17, dat leidt in sommige gevallen toch tot gemengde gevoelens en lastige vragen. Komt de Russische ambassadeur wel en die van de Oekraïne niet bijvoorbeeld. Dat zijn echt geen kleine dingen.”

Communicatie

In 2015 was het 70 jaar geleden dat Nederland bevrijd werd. Door de extra ronde die het vfonds ingesteld heeft in het kader van 70 jaar bevrijding, hebben bijna 80 organisaties evenementen kunnen organiseren rondom de bevrijding van hun stad of dorp. Op deze manier was het vfonds in staat om ook kleinere evenementen, tentoonstellingen en bijeenkomsten verspreid over het hele land mede mogelijk te maken. In diverse kranten/tijdschriften-specials rondom 70 jaar bevrijding is er aandacht geweest voor het vfonds en de projecten die zij mede mogelijk maakt.

vfonds scheurkalender 70 jaar bevrijding

Door de scheurkalender is er het hele jaar aandacht geweest voor iets dat 70 jaar geleden plaats vond, met interessant weetjes of juist met aandacht voor iets dat 70 jaar 'na dato' plaatsvindt. Maar alles in het kader van de herinneren, herdenken en vieren van de vrijheid.

De kalender is gratis aangeboden aan alle (bijna 8.000) basisscholen voor de groepen 7 en 8. Daarnaast kregen alle geschiedenisdocenten van het middelbaar onderwijs ieder twee exemplaren (één voor eigen gebruik, één voor op school) en Pabo scholen kregen tien exemplaren om onder hun docenten en leerlingen te verdelen. Oorlogs-, Verzetsmusea en Herinneringscentra kregen een groot aantal kalenders voor hun medewerkers en vrijwilligers maar ook om tegen een gering bedrag te verkopen in hun winkeltjes. De opbrengsten hiervan komen geheel ten goede van het museum zelf.

In totaal zijn er 70.000 kalenders verspreid!

Nieuwe campagne

In 2015 is er een start gemaakt met de nieuwe vfonds campagne. Deze campagne start het vfonds om mensen bewuster te laten worden wat vrede en vrijheid inhouden en dat het belangrijk is dat je je er zelf ook voor inzet. Op welke manier dan ook!

We starten met een campagne die uit twee onderdelen bestaat. Een 'mede mogelijk gemaakt door het vfonds' en '... en de 'ode aan de v'.

Het blijkt steeds vaker erg lastig te zijn voor projecten om aan hun bezoekers/deelnemers duidelijk te maken wat de link is met het vfonds en wat het vfonds dan doet. Omdat we als vfonds niet zelf evenementen organiseren, willen we de nadruk leggen op het 'mede mogelijk maken'. Maar niet alleen door het vfonds maar óók door de organisaties zelf, door het publiek dat er op af komt en door bv vrijwilligers die meewerken aan een project. We doen dit sámen!

Wat is vrede eigenlijk? Het blijkt dat het toch heel lastig is om dat positief te omschrijven. Er wordt vooral aangegeven wat vrede niet is, om te verduidelijken wat er met vrede bedoeld wordt.

Het belang van vrede en vrijheid kan op diverse manieren vertolkt worden. Door persoonlijke verhalen, schrijvende voorbeelden uit andere landen of uit 't verleden of juist door mooie gebeurtenissen waaruit vrede en vrijheid blijkt. Mensen laten nadenken over het hoe en waarom van vrede en vrijheid en hoe dat tot stand komt en in stand gehouden moet worden. Dat je dat niet alleen kunt en anderen daarvoor nodig hebt. Interesse in elkaar, elkaar begrijpen, respecteren.

Dát is wat we willen met de 'ode aan de v'. Maar uiteraard gaat het niet alleen om de woorden 'vrede' en 'vrijheid'. Er zijn zoveel woorden met een v die linken aan wat zo belangrijk is: veiligheid, verantwoordelijkheid, verbinden, veteranen, vrijheidsroute, verdiepen, verduidelijken, verbeelden etc.

Voor de 'ode aan de v' vragen we belangrijke, interessante mensen uit onze werkvelden een ode laten schrijven, rappen, zingen, dichten oid.

De odes plaatsen we op onze nieuwe website, met foto en/of filmpje. Daarnaast vragen we de mensen die hieraan mee willen werken om de 'ode' door te geven aan iemand van wie hij/zij het belangrijk vindt dat zijn of haar 'ode aan de v' ook gehoord wordt. Op deze manier proberen we een slinger aan odes te maken zodat steeds meer mensen zich bewust zijn van de inhoud.

Organisatie

De dagelijkse werkzaamheden worden gedaan door een uitvoerend bureau onder leiding van een directeur. Die werkt op basis van een directiereglement samen met de Raad van Bestuur. De raad vergadert in beginsel elke maand. Op de werkzaamheden van de Raad van Bestuur wordt toegezien door een Raad van Toezicht. Die wordt daarbij ondersteunt door een auditcommissie die is samengesteld vanuit de Raad van Toezicht aangevuld met de controller van het bureau. Het vfonds is aangesloten bij de Goede Doelen Nederland (voorheen VFI) en de FIN (Vereniging van Fondsen in Nederland), kent de ANBI status en is vanuit de Nationale Postcode Loterij en de Bankgiroloterij gehouden aan een jaarlijkse meetpuntenevaluatie. Tevens bestaat de verplichting om te voldoen aan het CBF-keurmerk (vanaf 2016 CBF 'Erkenning') en dient het vfonds uiteraard te voldoen aan een goedgekeurde accountantsverklaring. Allemaal instrumenten en richtlijnen om te kunnen waarmaken dat elke euro opbrengst vanuit de Goede Doelen Loterijen op een verantwoorde wijze wordt besteed aan de doelstellingen.

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben beiden steeds een zittingstermijn van drie jaar. De leden van de Raad van Toezicht zitten maximaal drie termijnen en voor de Raad van Bestuur geldt dat zij onbeperkt benoembaar zijn. De Raad van Toezicht komt tenminste vier keer per jaar bijeen. De Auditcommissie van de Raad van Toezicht komt twee maal per jaar bijeen. Een keer per jaar vergaderen de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur in een gezamenlijke bijeenkomst over de hoofdlijnen van het beleid.

Raad van Toezicht*

Voorzitter: De heer mr. dr. M.J. Cohen: Bijzonder hoogleraar Thorbeckeleerstoel Universiteit Leiden; Voorzitter Cedris, brancheorganisatie voor sociale werkbedrijven; Voorzitter VOICE, Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren; Voorzitter Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF; Voorzitter

Amsterdams 4-5 mei-comité; Voorzitter Raad van Toezicht Wageningen UR; Vice-voorzitter Politie Onderwijs Raad; Lid Curatorium Leerstoel vfonds Tilburg Law School.

Lid: De heer W.J. Berg: Lid dagelijks bestuur Vakcentrale CNV, Bestuurslid stichting CNV Internationaal, Bestuurslid Christelijk Sociaal Congres, Bestuurslid Stichting van de Arbeid, Plaatsvervangend lid SER, Bestuurslid stichting pensioenfonds ABP, Bestuurslid stichting VUT fonds, Lid ledenraad en financiële commissie VU Vereniging.

Lid: De heer drs. H.H. Hulshof: Lid Raad van Toezicht Stichting Nationaal Erfgoed Hotel de Wereld (NEW); Lid Raad van Toezicht van de stichting Defensiemusea.

Lid: De heer Vice-admiraal M.J.M. Borsboom: Directeur Defensie Materieel Organisatie (D-DMO), lid Raad van Toezicht Het Scheepvaartmuseum.

Lid: Mevrouw drs. M. Scharloo: Directeur Teylers Museum, Lid bestuur Museumvereniging, Lid bestuur Museumjaarkaart, Adviseur Mondriaan Fonds.

Lid: De heer mr. H.P. van Essen: Lid korpsleiding Nationale Politie, lid raad van advies van Mondriaan College te Den Haag.

Lid: Mevrouw mr. J. Regeling: Advocaat bij Geelkerken Linskens Advocaten te Leiden en adviseur van bestuurders van ondernemingen en non-profit organisaties, Raad van Bestuur Stichting Welzijn Bloemendaal.

Raad van Bestuur*

Voorzitter: De heer mr. R.S. Croll, (vanaf 1 november 2015, daarvoor lid Raad van Bestuur), Voorzitter van het bestuur van het Utrechts Universiteitsfonds, Reserve Kolonel Militair Juridische Dienst Krijgsmacht, president Mobiele Kamer van de Militaire Rechtbank te Arnhem.

Lid: De heer C.J.M. de Veer Lt-generaal b.d. (vanaf 1 november 2015, daarvoor voorzitter Raad van Bestuur), Vice-voorzitter van de Stichting Pensioenfonds ABP (tot 1 april 2016), Honorary member Common Wealth War Graves Commission, Voorzitter Raad van Toezicht Koninklijke Luchtmacht Historische vlucht.

Secretaris: De heer A.J.M. Heerts, Voorzitter van de Vakcentrale FNV, Plaatsvervangend voorzitter van de Sociaal Economische Raad (SER), Alternerend voorzitter van de Stichting van de Arbeid. (tot 30 juni 2016)

* Alleen de relevante nevenfuncties zijn in dit jaarverslag opgenomen.

In 2015 zijn de leden van de Raad van Toezicht onbezoldigd en de voorzitter en lid van de Raad van Bestuur ontvingen een vergoeding van respectievelijk € 8.750,- en € 7.500,-. Voor de secretaris/ directeur van het vfonds geldt de volgende toelichting:

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van de andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het vfonds de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht. (zie www.goededoelen-nederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij het vfonds vond plaats door de Raad van Bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 445 punten met een maximaal jaarinkomen van € 109.550,- (1 FTE/12 mnd).

Het werkelijke jaarinkomen bedroeg voor A.J.M. Heerts (0,3 FTE/12 mnd): € 36.517,-. Deze beloning bleef binnen de geldende maxima. De werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Bureau Den Bosch

Directeur: Ton Heerts

Bestuurssecretaris: Marjan Bijzet (vanaf 1 april 2015)

Controller: Maaïke van der Steen

Senior beleids- en projectadviseur: Wiard Molenaar

Projectadviseur: Gert Hindriks (vanaf 15 mei 2015)

Communicatie- en projectadviseur: Marineke Wensink

Marketing en office management medewerker: Laura van Schalm

Secretariaatsmedewerker: Evelyn Aarts

Register accountant: de heer W. van Egeraat

Beleidsplan en toekomstvisie

Meer samenwerking met andere organisaties

Het beleidsplan met toekomstvisie voor de komende vijf jaar is nog niet afgerond. Het rapport van de Commissie Versterking Herinnering WOII (de commissie Cohen) pleit voor een intensivering van de samenwerking tus-

sen de belangrijkste organisaties binnen het werkveld: het Nationaal Comité 4 en 5 mei, het NIOD (instituut voor oorlogs, holocaust- en genocidestudies) en Oorlogsgravenstichting. Die samenwerking moet volgens de commissie, die onder leiding stond van Job Cohen, worden vormgegeven binnen vier werkvelden of domeinen: kennis (onderzoeken en bewaren), museale functie (leren en tonen), herdenken, eren en vieren (beseffen) en educatie en informatie (meedenken en ervaren).

Die gewenste intensivering van de samenwerking is ook van belang voor het vfonds. Bij het maken van de toekomstplannen van het vfonds wordt daar dus rekening mee gehouden. Daar komt nog bij dat het vfonds binnen het grote geheel een relatief jong fonds is van nog geen tien jaar en dat verklaart ook dat nog niet alles perfect en helemaal in balans is.

Metten is weten

Het beleidsplan met toekomstvisie wil het bestuur in 2016 afronden. Die visie gaat geen grote veranderingen opleveren maar er is wel een aantal speerpunten: er moeten beter geregistreerd worden wat de impact is van de subsidies die het vfonds verstrekt. De NPL heeft het vfonds ook gevraagd beter aan te tonen wat de resultaten van onze projecten zijn en uiteraard gaat het vfonds daarmee aan de slag al is deze opdracht niet gemakkelijk. Kwantitatief is een aantal zaken eenvoudig te meten. De aantallen bezoekers van musea, educatieve projecten, Bevrijdingsfestivals en Veteranendag bijvoorbeeld. Maar moeilijker te meten is wat er nou uiteindelijk bij die bezoekers blijft hangen. Dat is ook voor het vfonds een zeer belangrijke maar tegelijkertijd lastige vraag.

Discussie over werkveld 'vrede, democratie en rechtsstaat'

Daarbij komt dat niet alles te vatten is in rekenmodellen. Het vfonds wil voorkomen dat de computer gaat bepalen wie geld van het vfonds krijgt. Het vfonds is geen subsidieregeling van de overheid waar alles wordt uitgesloten en je dan nog net een klein beetje geld krijgt. Natuurlijk worden aanvragen kritisch bekeken en naast de richtlijnen gelegd maar het vfonds is een fonds waar je met open armen wordt ontvangen. En soms moet men ook accepteren dat dingen niet lukken. Het vfonds wil een 'vrolijk' fonds zijn dat het goed doet.

Over de impact van subsidies binnen het derde werkveld verwacht het bestuur nog wel een debat aangezien 'Vrede, democratie en rechtsstaat' vrij omvangrijk is.

"Lessons learned' blijkt toch telkens belangrijker dan wij denken. Een volk dat zijn geschiedenis niet kent of niet wil kennen, is gedoemd die geschiedenis weer te ondergaan.

Het wezenlijke element van herdenken is een moment van bezinning; bezinning dat wij, mensen, elkaar de meest verschrikkelijke dingen kunnen aandoen, terwijl daar geen verdedigbare gronden voor zijn. Dat is van alle tijden en geldt helaas waar ook ter wereld. Daarmee is het verleden niet iets van 'een ander volk', 'een andere cultuur', 'van een ander geloof', of 'van een andere generatie'. Het is van ons allemaal. Mijn wieg stond in West Europa en het jaar was 1954; dat ik tot op heden toevallig (?) mocht leven in een maatschappij waarin ik niet behoorde tot een vervolgte groep mensen of anderen heb hoeven doden, zou mij tot diepe dankbaarheid moeten stemmen. Het maakt mij echter niet tot een beter mens. Het geeft mij vanuit die luxe positie ook niet het recht om over minder fortuinlijken al te gemakkelijk toch een oordeel te hebben. Zo veel heeft Rwanda mij geleerd."

Robert Croll

Leoni Jansen en Eric Lemain laten kinderen en volwassenen beseffen wat leven in vrijheid is

Het grote verhaal vertel je door klein te beginnen

Eric Lemain werkt voor het Rode Kruis en het Humanity House in Den Haag. In 2015 werkte hij aan de totstandkoming van het project Kind onder Vuur, een reizende multimediale tentoonstelling over kinderen in oorlogssituaties. We zitten aan tafel met Leoni Jansen, de theatermaakster die in 2014 en 2015 met Izaline Calister door het land toerde met een voorstelling over protestsongs, en praten over de impact van hun werk, dat mede mogelijk werd gemaakt door het vfonds.

ERIC LEMAIN: Wij proberen kinderen die in de oorlog opgroeien, of op de vlucht zijn geraakt door oorlog, een gezicht te geven. De tentoonstelling is bedoeld voor hun Nederlandse leeftijdgenootjes, basisschoolkinderen in klas 7 en 8, en kinderen in de eerste klas van het voortgezet onderwijs. We laten de verschillende kanten zien van oorlog, van vluchten, van alles kwijt raken, tot en met wat aan hulpverlening gebeurt om kinderen een nieuwe kans te geven. Het is hele heftige thematiek, en het is een grote uitdaging hoe je dat op een kindvriendelijke manier onder de aandacht kunt brengen. Daarom hebben we gewerkt met persoonlijke portretten van een viertal kinderen, uit verschillende delen van de wereld. Drie meisjes, en een jongen die opgroeit in Oeganda, waar nu geen oorlog meer is maar kan reflecteren over wat het is om nu in vrede te leven. Hun verhalen vormen de basis van de tentoonstelling, zodat de Nederlandse kinderen zich kunnen identificeren met hun leeftijdgenootjes in die gebieden.

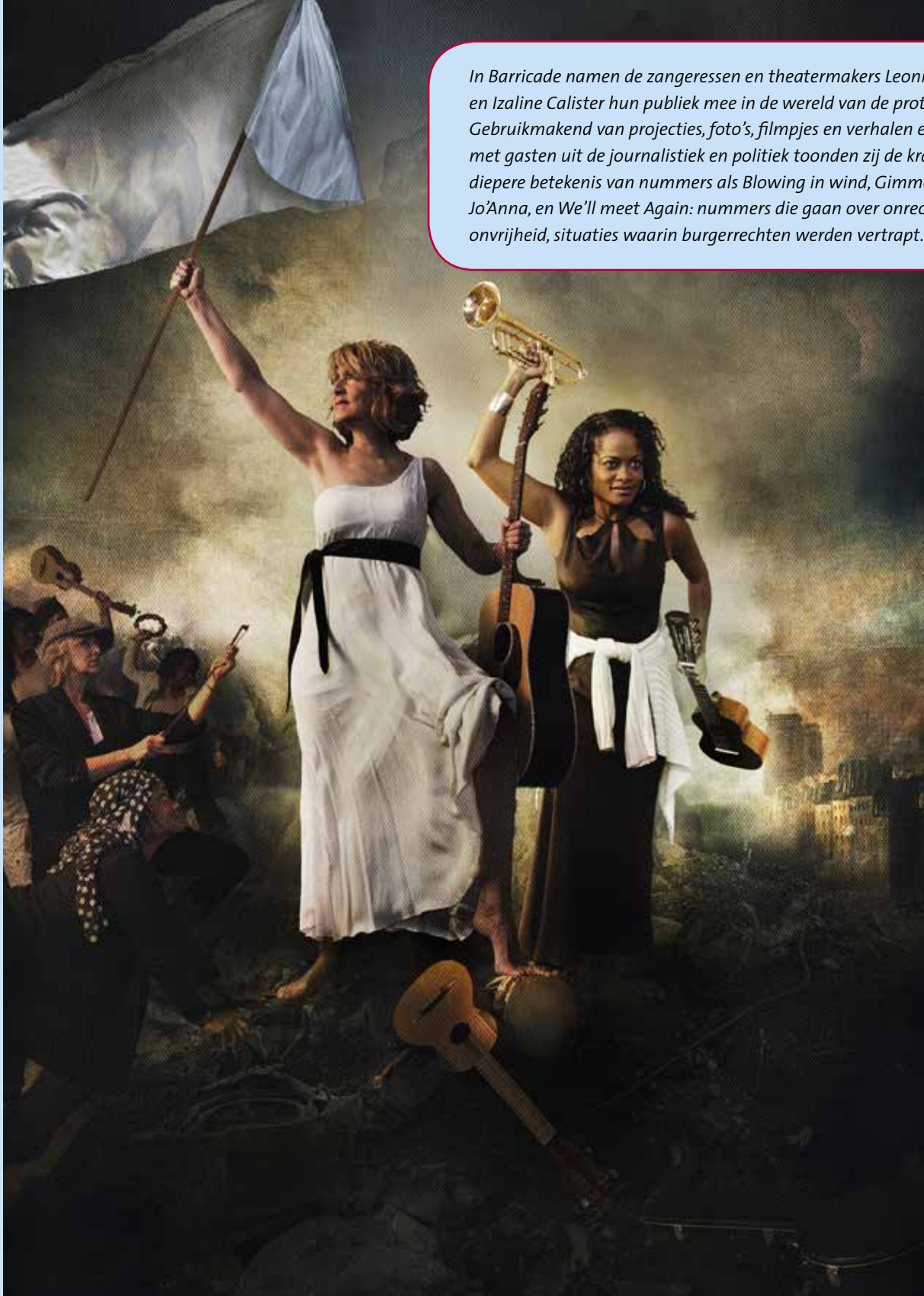
LEONI JANSEN: Wat is het effect? En hoe reageren ze?

ERIC LEMAIN: De kinderen waren heel erg onder de indruk. Onze vrijwilligers voeren ook nagesprekken met ze; vragen welk kind hen het meest is bijgebleven. Dan zie je besef bij die kinderen van hoe goed ze het in Nederland hebben. Dat ze gewoon naar school kunnen gaan, de vanzelfsprekendheid zien van alles, en dat het niet overal zo is. Kinderen zien dat ook veel bij het Jeugdjournaal, die reportages zijn van een echt goede kwaliteit, alleen proberen wij een diepere laag aan te brengen.

LEONI JANSEN: Je weet dat ik het Jeugdjournaal jarenlang heb gepresenteerd? Ik ben heel erg bekend met de leeftijdsgroep. Ik denk dat het grote verhaal alleen maar verteld kan worden door heel dichtbij te beginnen. Dat is met kunst ook zo. Als ik bijvoorbeeld op het toneel zing over iemand die is doodgegaan, raakt het jou alleen maar als jij je erin kunt verplaatsen; als het niet mijn verdriet blijft, maar het verdriet van ons allemaal wordt. Dat is waarom ik zo ongelooflijk van muziek en van kunst houd dat het ons met elkaar verbindt. Zo'n tentoonstelling heeft

**Ik denk dat het grote verhaal
alleen maar verteld kan worden
door heel dichtbij te beginnen**

Leoni Jansen

HESSEL STUUT

In Barricade namen de zangeressen en theatermakers Leoni Jansen en Izaline Calister hun publiek mee in de wereld van de protestsongs. Gebruikmakend van projecties, foto's, filmpjes en verhalen en in gesprek met gasten uit de journalistiek en politiek toonden zij de kracht en de diepere betekenis van nummers als Blowing in wind, Gimme Hope, Jo'Anna, en We'll meet Again: nummers die gaan over onrecht en onvrijheid, situaties waarin burgerrechten werden vertrapt.

ook zo'n kunstzinnige inslag. Je kunt alleen maar naar jullie keuze kijken tenslotte; jullie zorgen ervoor dat juist die verhalen worden verteld waarbij je de empathie voelt. Het gaat om de emotionele overdracht. Empathie en tolerantie, als je dat hebt, kan er veel goed komen in de wereld.

ERIC LEMAIN: Zonder dat wij het in hun mond leggen, zeggen leerlingen: 'Wat hebben we het goed'. We kunnen zomaar naar school gaan, op straat spelen, op een sportveldje, dat is niet vanzelfsprekend op zo veel andere plekken. Ikzelf ben ook gaan beseffen hoe bang een familie is. Zo'n meisje als Vian uit Syrië: zij heeft haar opa en oma moeten achterlaten in Aleppo. Dat is verschrik-

Met de reizende tentoonstelling *Kind onder Vuur* laten het Rode Kruis en het Humanity House scholieren van 9 tot 13 jaar kennismaken met de verhalen van leeftijdsgenootjes die opgroeien in oorlog of door oorlog op de vlucht zijn geraakt. In een multimediale installatie wordt daarnaast op laagdrempelige wijze stilgestaan bij het humanitair oorlogsrecht en het werk van noodhulporganisaties.

Leoni Jansen: “Elke voorstelling kwam een gast zijn of haar favoriete protestlied toelichten en dan zongen wij dat. Dat hebben we een beetje onderschat. Soms moesten we vijf dagen optreden per week. Dat was al een behoorlijke energievreter, maar dan moesten we ook nog vijf keer een ander lied instuderen. We wisten pas een week van tevoren welk lied dat zou zijn. Maar dat konden we niet een week van tevoren instuderen, want dan ging het al in je hoofd zitten en zou alles door elkaar lopen. Petra Stienen vroeg een Arabisch lied, Nebahat Albayrak een Turks lied, Job Cohen de Internationale, Elke dag hadden we een ander protestlied dat we speciaal voor die gast deden. Heel bijzonder.”

Het is een fysieke sensatie om samen te zingen

leoni Jansen

kelijk. Door de ogen van een Nederlands kind is dat ook heel erg, of, zoals ze zelf zeggen, ‘niet leuk’.

LEONI JANSEN: Heel bijzonder, zo’n klein voorbeeld. Dat is zó goed. Dat opa en oma nooit meer bij je kunnen zijn door wat er in de wereld gebeurt.

ERIC LEMAIN: Het raakt mij ook heel erg als kinderen dat zien, beseffen, en uit de tentoonstelling halen. De kwetsbaarheid van het leven, van relaties. Dat besef is een diepere laag die ze de rest van hun leven meemen, bewust of onbewust.

LEONI JANSEN: Het grootste compliment dat wij kregen, was dat mensen na afloop zeiden: wat mensen wel niet hebben gedaan om maatschappelijke en sociale misstanden aan de kaak te stellen. En dat ze zin hadden om iets te doen. Dat had ik nooit verwacht, dat ze iets

wilden doen. Dat was heel bijzonder. In Carré traden we op in het kader van 200 jaar Koninkrijk. Toen zongen de koning en koningin *Simple Song of Freedom* mee. Het is een beetje Nederlands om wat terughoudend te zijn om mee te zingen maar ik kom veel in Afrika en daar gebeurt het heel veel. Het is een fysieke sensatie om samen te zingen. Er is maar één manier om iedereen tegelijkertijd zijn stem te laten horen en dat is met zingen. Later hoorden we dat ze met tranen in hun ogen zaten.

ERIC LEMAIN: Wij merken ook dat leerlingen na afloop van een educatieproject zoals ‘Kind onder Vuur’ iets concreets willen doen. Bijvoorbeeld statiegeldflessen inzamelen waarna het geld naar een project gaat waar kinderen echt ook geholpen worden.

LEONI JANSEN: Toch zullen er ook scholen zijn die huiverig zullen zijn om deze thema’s te behandelen.

“Vier sterren”

Vrouwen met stijl en kwaliteit domineren de muzikale voorstelling *Barricade*, schreef de Volkskrant over de Parade-uitvoering. Leoni Jansen en Izaline Calister zingen een aantal protestsongs, voorzien van nieuwe arrangementen. Een beetje schools is het wel, maar ook op een losse, speelse manier informatief.

“Heel goed”

Bob Blinkhof is meester van groep 7 van een Haagse basisschool die Kind onder Vuur bezocht. In het Nederlands Dagblad zei hij: “Het is heel goed dat kinderen weten welke persoonlijke verhalen er achter het harde nieuws zitten. We gaan hier de komende dagen nog veel aandacht aan geven op school.”

Eric Lemain: “In de tentoonstelling vertelt een meisje uit Colombia dat ze haar benen heeft verloren omdat ze op een landmijn is gestapt. Dat verhaal vertelt ze zelf. Daarna gaan de leerlingen met zo’n bibberspiraal over de landkaart van Colombia, waar de hoofdroute nog steeds vol ligt met landmijnen. Daarnaast is er een paneel met uitleg waarom een landmijn volgens het humanitair oorlogsrecht onder verboden wapens valt. Het Rode Kruis is ook de promotor, waakhond van het humanitair oorlogsrecht. Dat is een vrij lastig begrip, maar landmijnen spreken tot de verbeelding en op deze manier kun je uitleggen dat er zelfs tijdens oorlog nog regels zijn, wat voor veel kinderen onvoorstelbaar is. Dat bij wijze van spreken niet alles kan.”

Zonder dat wij het in hun mond leggen zeggen leerlingen: “wat hebben we het goed.”

Eric Lemain

ERIC LEMAIN: Dat klopt, maar het mooie is dat het door mensen wordt georganiseerd die de omgeving van de kinderen zelf heel goed kennen. Zij kunnen het gesprek goed aangaan; dat is een kracht die we als Rode Kruis hebben. Sinds januari reist de tentoonstelling door de 25 veiligheidsregio’s van het land, van Utrecht naar Twente en zo verder. Binnen elk district heb je lokale afdelingen die ervoor zorgen dat het gaat toeren. Het komt een keer in een moskee te staan, een keer in een kerk, in een bibliotheek, op een school, en zo verder.

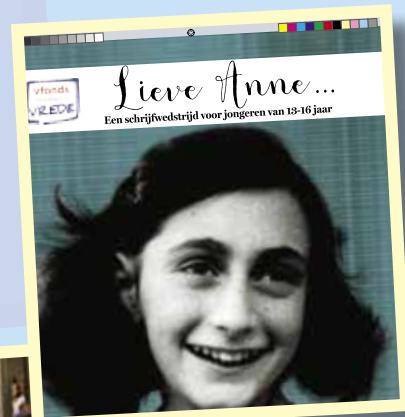
LEONI JANSEN: Dat is ook wat het vfonds wil, die verspreiding door heel Nederland. Wij zijn ook overal geweest, van Rilland tot Rolde. We hebben ook op de Parade gestaan, waar meer jongeren komen dan in theaters. Die gezichten van die 16-, 17-jarige jongens die naar hun ouders keken die *The Times They are A-changin’* meezingen, *Welterusten*, meneer de president. En dan deden we een liedje van nu, zoals *Fuck you*, en dat zongen de

jongeren dan weer mee. We hebben langer gespeeld dan we hadden verwacht. Het was steeds uitverkocht. We kwamen altijd blij van het toneel; het was heel uplifting voor ons om te doen. Ondanks de heftige thema’s; vrouwenmishandeling, racisme, de vluchtelingenproblematiek. De eenheid en ontroering tijdens het samen zingen met de zaal; dat vonden we ongelooflijk mooi. En op dat moment, kan niemand oorlog voeren. Als je staat te zingen, kun je geen oorlog voeren, kun je zelfs geen slechte gedachten krijgen.

Het vfonds investeert in vrede, democratie en de rechtsstaat
32.500 euro voor ‘Barricade’ in 2014 en 2015
17.500 euro voor ‘Kind onder vuur’

Vrede, Democratie en Rechtsstaat

Totaal subsidietoekenningen € 2.360.779,-

...vriendschap in het van Erasmus"

...ens "Menige vriendschap is door stille ...om nodigen Museum Gouda en IDEA NL ...olleren om in het Erasmusjaar 2016 ...voor een debat over vriendschap.

Stichting Euro+ Songfestival
Music Generation Talent voor Vrijheid ikv 70 jaar bevrijding(2)
20.000

Omroepvereniging BNN-VARA
De magie van het Dagboek van Anne Frank
245.000

Museum Gouda
Theaterconcept 'De Tafel van Erasmus'
15.000

PAX
Ambassades van de Vrede 2015
350.000

MasterPeace
Founding Master- schap Masterpeace 2015
75.000

De Balie
Vrijheidslezingen 2015
17.000

Stichting Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond
Conferentie Creative Resistance, Stories from the Edge of Freedom
15.000

Het Nederlandse Rode Kruis
Tentoonstelling Kind onder Vuur
17.500

Humanity in Action
Projectsubsidie 2015 HIA
30.000

Stichting 100ste Vierdaagse
Projecten rondom viering 100ste vierdaagse
326.500

Nederlands Genoot- schap voor Internati- onale zaken
Project 70 jaar be- vrijd, 70 jaar verder
23.744

Samsam
Activiteiten thema Conflict en verbroe- dering
50.000

ORS Lek en Ling voor Atheneum Havo- VMBO
De Zilveren Stad, rondreizend erva- ringsmuseum
12.500

Stichting Jason
Symposium 'Hybrid warfare' oktober 2015
2.500

Museum Ons' Lieve heer op Solder
Ontwikkeling metho- diek 'Tolerantie - voorwaarde voor vrede'
158.500

Stichting Hope XXL
Op weg naar het Lagerhuis 2015-2016
175.000

Creative Court
Project Rooms of Humanity
22.385

Stichting De Frisse Blik
Educatief project Wat is waar? Nieuws!
15.000

Vereniging Natio- nale Jeugdraad
Nacht van de VN Internationale sa- menwerking Vrede en Veiligheid
18.000

Limburgs Museum
Interactieve tentoonstelling Het Kruispunt: Werk in uitvoering
50.000

Stichting Airborne International Yourh Conference Youcee
Jongerenconferentie Fortifying the future
12.500

SIB Utrecht
Lezingenprogramma SIB 2015-2016
3.000

Stichting Vrienden ASF Nederland
Seminar 'Paths of prejudice and justice' 2016
5.500

Witte de With Cen- ter for Contem- porary Art
Kunstproject Art in the Age of ... asym- metrical Warfare
9.890

Stichting Mobile Minds Projects
Multimediale thea- tervoorstellingen A slow ride - sporen van Vrijheid
45.000

Stichting Grooo.Nu
Projectsubsidie G1000 2016
150.000

Stichting Turning point
Educatief project Vergeten Verhalen
13.260

Prodoms
Slotviering 200 jaar Koninkrijk der Nederlanden
30.000

Stichting En.... Actie
Unicef kinderech- ten festival 2016
45.000

Stichting Movies that Matter
Movies that Matter filmfestival 2016
300.000

Stichting Tafel van Vijf
Project rondom rockopera De Witt of Oranje
45.000

Stichting Geuzen- penning
Uitreiking geuzen- penning 2016
18.000

Stichting Vredesedu- catie
Vredeseducatie 2016-2018
45.000

Kamp Westerbork en Groningen houden de herinnering aan de oorlog en bevrijding springlevend

‘Je kunt het beste een verhaal vertellen waarin mensen zich kunnen herkennen’

In september 2014 richtten vijf Groningers een stichting op om de bevrijding van hun stad in april 2015 na te bootsen. In diezelfde aprilmaand werd Kamp Westerbork bevrijd; 102.000 mensen die daarvandaan waren gedeporteerd, zouden nooit meer terugkeren. Ook aan hen werd de herinnering in 2015 levend gehouden; het herinneringscentrum liet al hun namen voorlezen. We praten na met Frank von Hebel van de Stichting Liberation of Groningen en Christel Tijen van het Herinneringscentrum.

FRANK VON HEBEL: Mensen daadwerkelijk laten ervaren hoe het was, dat lukt niet. Met geen enkel initiatief. Met tijdreizen misschien. Je kunt wel proberen mensen inzicht te geven over hoe het zou moeten zijn geweest. En dat kun je denk ik het beste doen door een verhaal te vertellen waarin mensen zich kunnen herkennen. Je kunt vertellen: 18.000 soldaten hebben de stad Groningen bevrijd, maar je kunt ook inzoomen op een van die soldaten. Dat deden wij bijvoorbeeld bij het gevecht aan de Paterswoldseweg in Groningen. Daarbij sneuvelde een Canadees, hij zat in een tank die zich in een huis boorde. Zijn broer Stanley zat in een andere tank en overleefde. Ik sprak ook met de vrouw die in dat huis woonde toen; zij heeft weer een heel ander verhaal.

CHRISTEL TIJENK: Eigenlijk is het onderzoek nog steeds niet klaar. Die transportlijsten zijn bewaard gebleven in verschillende versies. Met name de archieven van het Rode Kruis spelen hierin een belangrijke rol. We hebben van 20 tot 27 januari de namen gelezen van de uit Nederland weggevoerde en vermoorde Joden, Sinti en Roma, die geen eigen graf hebben gekregen. De 102.000 namen vormen een symbolisch aantal, dat het aantal slachtoffers benadert en geeft een concreet beeld van de slachtoffers. Er staat in het kamp ook het monument van 102.000 stenen. Maar wat kun je je voorstellen bij 102.000? Als je er een half uur bij zit, dan kun je de gezinsverbanden erin herkennen. Dat komt heel erg bij je binnen, ook als je er al jaren mee bezig bent. Dan denk je: zó veel is dus 102.000.

Als je er een half uur bijzit, kun je de gezinsverbanden erin herkennen

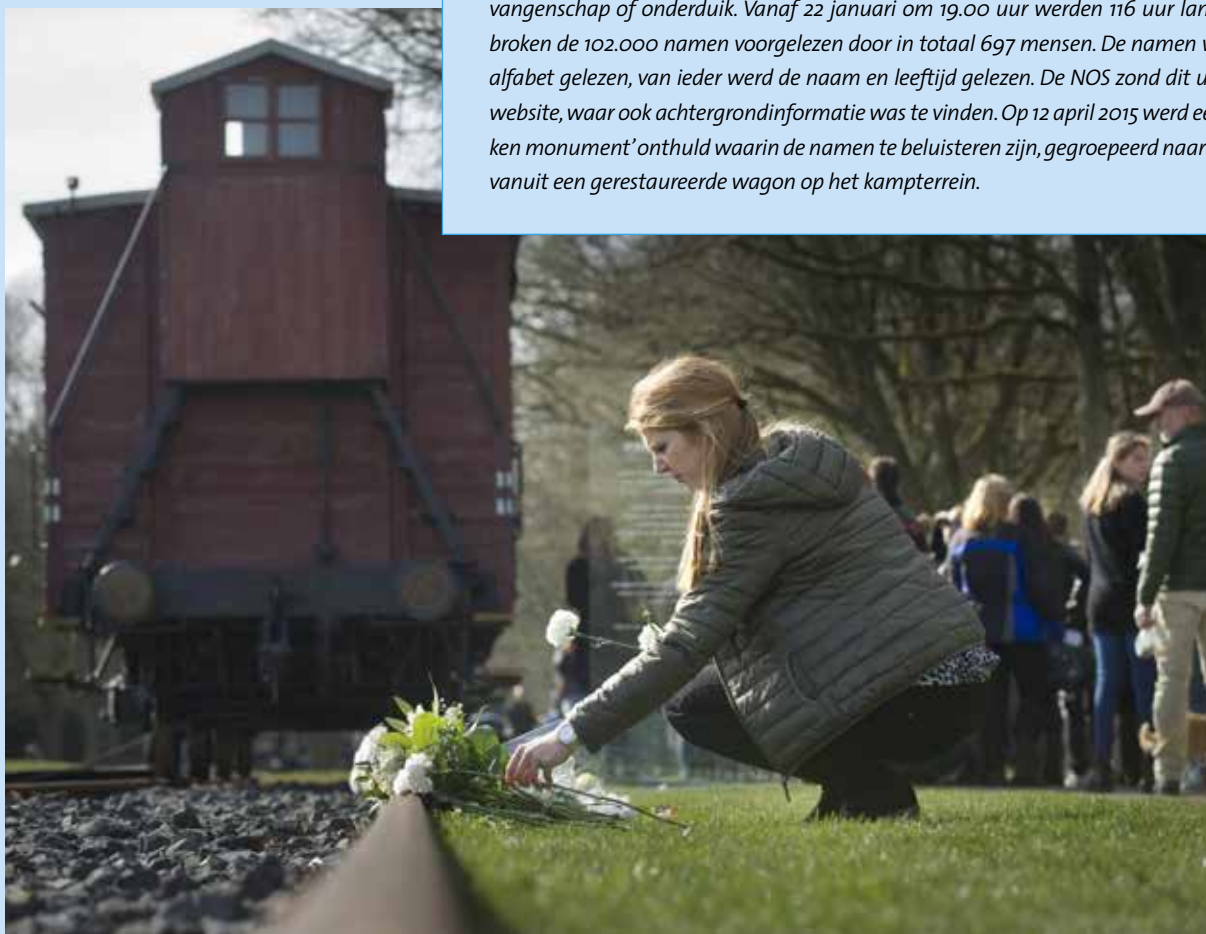
Christel Tijen

CHRISTEL TIJENK: Dat doen wij ook. En Westerbork is het spinnenweb in al die verhalen. Je begint bij die ene familie en langzamerhand zie je dat het om steeds meer families gaat en hoe goed georganiseerd dat was. Door die persoonlijke verhalen uit te lichten laat je tegelijk zien

hoe geleidelijk uitsluiting kan gaan. Het begint niet met de oproep: kom naar Westerbork, het begint met al die kleine zaken waardoor je al afgesneden bent van je omgeving, en die oproep is het laatste. Tegelijk willen we die slachtoffers niet op zichzelf laten staan. Er was een omgeving, er waren burens, kennissen, iedereen heeft het zien gebeuren, en ook

107.000 Namen

Herinneringscentrum Kamp Westerbork heeft in 2015 met '107.000 Namen' het verhaal verteld van 107.000 Joden, Sinti en Roma die vanuit Kamp Westerbork werden gedeporteerd, het verhaal van 102.000 onder hen die dat niet zouden overleven, en het verhaal van de 26.000 vervolgd die dat lot bespaard bleef en de bevrijding meemaakten, in gevangenschap of onderduik. Vanaf 22 januari om 19.00 uur werden 116 uur lang onafgebroken de 102.000 namen voorgelezen door in totaal 697 mensen. De namen werden op alfabet gelezen, van ieder werd de naam en leeftijd gelezen. De NOS zond dit uit op haar website, waar ook achtergrondinformatie was te vinden. Op 12 april 2015 werd een 'gesproken monument' onthuld waarin de namen te beluisteren zijn, gegroepeerd naar transport, vanuit een gerestaureerde wagon op het kampterrein.

de reacties daarop. Die zijn zo divers, je kunt het niet voorspellen wat je zou doen, maar wel aan je publiek vertellen.

FRANK VON HEBEL: Je hebt de grote lijn nodig. Dat is het fundament. De Slag om Groningen en de bevrijding van Europa. Die moeten goed uitgelegd worden, anders word het individuele verhaal dat zich binnen dat grote verhaal afspeelt ook niet duidelijk. De lezer, de luisteraar, de kijker zal zich altijd afvragen, onbewust misschien wel, maar hoe zat het dan, wie, wat, waar, waarom, hoe. Als je alleen maar aankomt met het verhaal van in dit geval de gesneuvelde soldaten, wat gebeurde er de andere drie dagen dan? En hoe zat dat dan? Het decor is belangrijk; anders komt het individuele verhaal niet tot zijn recht, en zit je na afloop nog met vragen en dat is juist niet de bedoeling.

CHRISTEL TIJENK: Vergeleken met tien jaar geleden is het hier veel tastbaarder geworden. Vroeger had je het Nationaal monument, de verhoging in het gras en symbolische reconstructies. Als je nu kijkt, heb je de wagon, wordt een

Mensen echt laten ervaren
hoe het was, dat lukt niet:
met geen enkel initiatief

Frank von Hebel

barak herplaatst, de namen worden voorgelezen en er is het overdekte huis van de commandant. Dat is belangrijk, want de jonge mensen die hier komen, dat zijn beeld-denkers. Ze zijn heel erg geïnteresseerd in het verhaal maar hebben iets nodig om het verhaal aan vast te hangen. We gebruiken geen app, want op het terrein staan radiotelescopen en dan mag je geen mobiele telefoons gebruiken. We zeggen die telescopen staan er wel maar hoe kunnen we daar 'omheen' werken. Maar zo erg is dat niet want waar het erom gaat is dat je goed om je heen moet kijken. En luisteren naar iemand die bij de wagon een verhaal vertelt van iemand die op transport is gesteld. Je hoort die namen. Dan is die wagon misschien wel nodig om het verhaal te vertellen maar als je thuis bent, hoop ik dat je dat het verhaal onthouden hebt, dat dat de drager toch blijft.

De jonge mensen die hier komen, dat zijn beeld-denkers

Christel Tijen

FRANK VON HEBEL: Toen ik het herdenkingsjaar zag naderen, vroeg ik me af wat we zouden kunnen doen. Lezingen, tentoonstellingen, nee, weet je, als je dat goed wilt doen moet je het mensen laten zien. Ik kwam in aanraking met de wondere wereld van de reënnactment en met Keep them Rollin' - dat ze ook wel het rijdende WO2-museum noemen - en ik dacht: ja, dat is wat we moeten laten zien, wat gebeurde er nu echt op de straten van Groningen?

Hoe klinkt het nou echt als er gewerschoten door je straat gaan, hoe klinkt het als er een tank door je straat rijdt? Toen is het balletje gaan rollen. Het werd gigantisch groot, we zijn er van alles bij gaan doen. Graag wil ik benadrukken dat ik dit evenement echt niet zonder de hulp van anderen had kunnen realiseren.

Frank von Hebel: "De Grote Markt werd onherkenbaar vernield in de Slag om Groningen. Mensen kwamen nu niet zozeer kijken hoe dat gebeurde, als wel verhalen met elkaar delen. Je hoorde dat mensen aan elkaar begonnen te vertellen: Ik weet nog wel hoe het was, wat er daarvoor zat en hoe het hier heeft gebrand."

CHRISTEL TIJENK: Tot vijf, zes jaar geleden lag onze focus nog heel erg op het museum; daar kwamen de bezoekers en waren de lezingen. Wij merken, ook in ons eigen denken, een omslag. We zeggen: die telescopen staan er wel, maar ze passen zich soms maar aan ons aan. Want het kampterein is de kern, niet het parkeerterrein in het bos met het herinneringscentrum. Dat heeft niet dezelfde beleving als de plek waarvan je weet: hier is het daadwerkelijk gebeurd. Hier hebben al die 107.000 mensen gestaan. Een grote bevolkingsgroep die is uit haar eigen omgeving is weggehaald. Onvoorstelbaar, maar toch gebeurd.

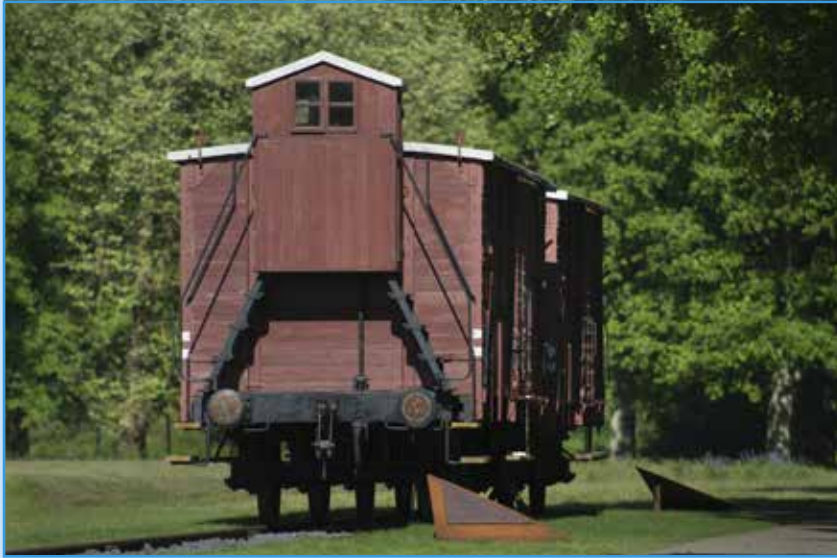
*Het vfonds investeert in het herinneren van het oorlogsleed en vieren van de vrijheid
47.500 euro voor 107.000 namen
20.000 euro voor De Bevrijding van Groningen*

De Bevrijding van Groningen

De stad Groningen stond in april 2015 in het teken van de Bevrijding. Die kende een hoge prijs; 110 burgerdoden, 343 gesneuvelde soldaten en grote verwoestingen in de Groninger binnenstad. Ruim 70 jaar later zijn veel herinneringen weggezaakt. Toch groeit het besef dat onze vrijheid kwetsbaar is. Daarom organiseerde de Stichting Liberation of Groningen een breed gedragen herdenkingsevenement. In drie grootschalige voorstellingen werden de offers, de angst en de hoop van Canadese soldaten en Groninger burgers zichtbaar gemaakt, onder leiding van een ervaren regisseur en met acteurs, voertuigen en honderden vrijwilligers van reënnactmentverenigingen. Het publiek werd begeleid van scène naar scène en kreeg te horen over de geschiedenis en de regionale betekenis van de stad. Kort na de laatste scène kwam ook de landelijke Liberty Tour aan, een colonne historische legervoertuigen die was begonnen in Groesbeek.

Het publiek wilde alles weten, over de oorlog, over het dagelijks bestaan van soldaten, over de uitrustingen en wapens.

Een acteur op Historiek.net

Christel Tijen: “We wilden de namen laten voorlezen op de laatste plek waar de slachtoffers geweest zijn. Dat is hier, op de rails, waar nu deze gerestaureerde wagon staat. Hier klinken de namen nu ook vanuit kleine luidsprekers. In het herinneringscentrum is het niet gebeurd. Zeker voor de mensen die naar de namen van de familieleden willen luisteren zijn de sfeer, de beleving en de plek heel belangrijk.”

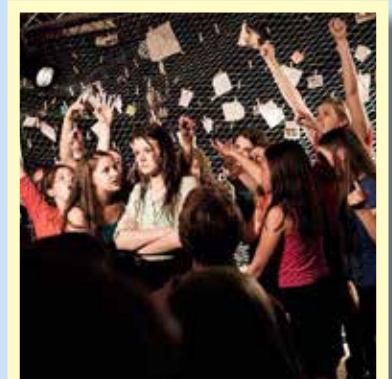

We vinden het bijzonder en belangrijk dat de namen worden uitgesproken. Toen we hoorden dat we daaraan mee konden doen, hoefden we daar niet lang over na te denken

Elise van der laan en haar vader, op wo2actueel.nl

Herinneren, Herdenken en Vieren

Totaal subsidietoekenningen € 7.182.546,-

De Kleine Ambassade
Doeboek WO2
10.000

Stichting Doloroso
Voorstelling 'Van nacht naar Dag'
20.000

Haags Toonkunstkoor
Uitvoering War Requiem van Benjamin Britten 1 en 3 mei
5.000

Canada Comité Markelo
Frank Graham Cycle Liberation Tour vanuit Auschwitz 2015
50.000

Dorpsraad Warnsveld
Tentoonstelling 70 jaar na WO2 Warnsveld
500

Historische kring Haaksbergen
Viering bevrijding Haaksbergen
1.000

De Harmonie
Concert Harmonie 70 jaar bevrijding Ede
4.000

Gemeente Maastricht
Herdenking bevrijding Maastricht
3.000

Stichting Bevrijding 45 Apeldoorn
Activiteiten rondom 70 jaar herdenking
20.000

Keep them Rolling
Project: The Final Push 2015 70 jaar bevrijding
10.000

Stichting Dorpscentrum Bornebroek
Tentoonstelling Bornebroek i.k.v. 70 jaar bevrijding
1.000

Oorlogsgraven Comité Huizum
Plaatsen informatiepaneel bij oorlogsgraven Huizum 70 jaar bevrijding
1.500

Jan Aukema Stichting JAS
Amateur theaterstuk 'Verloren' i.k.v. 70 jaar bevrijding Roden
2.000

Historisch Museum Haarlemermeer
Tentoonstelling 'Voor de lieve Vrede' 70 jaar bevrijding
7.500

Stichting Stedelijk Museum Amsterdam
Tentoonstelling 'Het Stedelijk in de Oorlog' i.k.v. 70 jaar bevrijding
25.000

Herinneringscentrum Kamp Westerbork
107.000 namen
47.500

Stichting Nederlands Dachau Comité
Herdenkingsfiets-tocht Dachau - Vught
10.000

Koor Nomen Nescio
Uitvoering 'Holocaust Cantate' i.k.v. 70 jaar bevrijding
500

St. Comité vrouwenconcentratiekamp Ravensbrück
Project Bevoren Tranen (2)
11.500

Vereniging Aaltense Musea
Theaterproductie 'Bevrijding waarvan ook weer'
4.500

Koninklijke Oratorium Vereniging
Uitvoering Requiem voor Auschwitz
10.000

Nationaal Comité 4 en 5 mei
Speciaal tv-programma Ambassadeurs van de Vrijheid
100.000
Projectsubsidie Nationaal Comité 2016
1.000.000
Project Voor Vrijheid
23.000

Stichting Cultuurpromotie Utrecht
Culturele Zondag 'Utrecht 40-45'
12.500

Stichting Liberation of Groningen
Bevrijding van Groningen
20.000

Stichting Broken Wings '40-'45
Viering bevrijding gemeente Epe
20.000

De Deventer Evenementen Stichting
Bevrijdingsevenement 5 mei 2015
10.000

Muziekvereniging Concordia Eefde
Concerten achterhoek / Zutphen
7.700

Stichting Drimmelen Connect
Project Vluchtweg
2.500

Stichting Historische Kring Vasse
Geheime geallieerde missies Operatie Jedburgh
1.400

4 en 5 mei Comité Baarn
Uitgave gedichtenbundel scholieren
1.000

Stichting Behoud st. Willibrorduskerk Deurne
Bevrijdingsconcert 5 mei Deurne
750

Stichting Nederlands Dachau Comité
Herdenkingsreis naar Dachau
6.500

Bevrijdingsroute Montferland
De opmars naar Arnhem
20.000

Wageningen45 / NCHC
Projecten 2015 Wageningen45
37.000

Stichting Muziek Klassiek Drenthe
Herdenkingsconcert en een Bevrijdingsconcert Drenthe
5.500

Stichting Een beeld van Linten
Ode aan de Veteranen 'Geef 70 jaar bevrijding een gezicht'
4.000

St. Theater na de Dam
Theater na de Dam
35.000

St. Koning te Rijk
Locatievoorstelling De vlucht
7.500

Historische Kring Westervoort
Tentoonstelling in Westervoort 70 jaar bevrijding
1.000

Stichting Nederlands Komedia Theater
Voorstelling Land of Hope & Glory
4.000

Stichting Kick / Es-sentius
Theatervoorstelling Oorlogsgeheimen e.a. activiteiten
5.905

Gemeente Groesbeek
Activiteiten rondom herdenking Operation Veritable
20.000

Stichting Granate
Duizendeneen Film & Poëzie
3.000

Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945
Tentoonstelling 'Songs of Liberation'
12.000

Vereniging HONI
Herdenking en activiteiten 15 augustus '5-Hertogenbosch
3.465

Vereniging Museum Hembrug
Activiteiten Hembrugterrein Zaandam
7.500

Artes in Media
WWII Today, reizende fototentoonstelling
20.000

Stichting Atlas Feijenoord
Herdenkingsbijeenkomst Begraafplaats Kapelle in Zeeland
1.900

Stichting Spiritus
Kunstproject Rodenborch College
5.800

Stichting Vrijpop Beuningen
Muziekfestival Vrijpop Beuningen
11.000

Stichting Verenigde Adoptanten Amerikaanse Oorlogsgraven
Project: De gezichten van Margraten
10.000

Wegener Nieuwsmedia BV
Bijlage Wegenerkranten Weg naar de Bevrijding
50.000

Stichting Evenementen Nijverdal
Activiteiten Gemeente Hellendoorn
10.000

Stichting SoAP
Lokatievoorstelling Aufrecht gehen
5.500

Oorlogsverzetmuseum Rotterdam
Extra aanvraag 2014-3 Project Rotterdam Reset (2)
250.000

St. Musea en Herinneringscentra '40-'45
Internationaal Symposium Musea en herinneringscentra 40-45
10.000

Museum in Beweging
Themadag
1.600

Stichting Biesbosch Museum
Eiland expositie
20.040

Steunstichting Janke Dekker Producties
Muziektheatervoorstelling 'Dansen met de vijand'
15.000

Stichting Monumentaal Erfgoed Limburg
Aanvullende aanvraag docu 'Kogelgat van Chateau st. Gerlach
10.000

Stichting Dialoog
Educatieve Film Ellis & Bernie
30.000

Stichting Liberation Route Europe
Projectorganisatie Stichting Liberation Route Europe 2015
925.000

Stichting Educatieve Theaterprojecten
Vervolg Educatieproject Soldaat van Oranje
70.000

NIOD
Project Oorlog in de collegebanken
189.250

Welcome Again Veterans Zutphen
Herdenking Bevrijding Zutphen
5.000

Stichting Vrijdag
Locatievoorstelling Ghetto
5.000

Stichting Herdenking Bombardement Moerdijkbrug
Herdenking 13 mei 2015 Monument Moerdijkbrug
5.000

Oranjevereniging Oosterbeek
Activiteiten Bevrijdingsdag 2015 Oosterbeek
5.000

Historisch Kring Voorhout
Tentoonstelling lokale beelden en objecten WO2
2.500

Bevrijdingsfestival Brielle
Bevrijdingsevenement Brielle 2015
5.000

Vereniging 4 mei Project
Serie concerten en filmfestival 4 en 5 mei 2015
3.000

Aktiviteitenvereniging Gieterveen
70 jaar Bevrijding Gieterveen/Nieuwediep
2.500

Stichting Giessenlanden Vliegiersmonument
Herdenking 2 mei 2015 vliegiersmonument WO2
5.000

Stichting Streekmuseum Hoeksche Waard
Expositie 'Oorlog in de Hoeksche Waard 1940 - 1945'
5.000

Stichting Vitality
Herdenkingsweek 75 jaar Museum Vitality Kapelle
5.000

Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45
Ondersteuning transitie SMH
30.000

Stichting Narrenschip
Theatervoorstelling oorlogsdagboek Jeane Zwinkels
4.500

Stichting Duo Marathon Putten
Estafeteloop van Putten naar Ladelund 2015
15.000

NHTV Internationale Hogeschool Breda
Onderzoek tastbaarder maken verleden voormalige kampen
6.834

Stichting Europees Erfgoed Atlantikwall
Bunkerdag 2015
35.000

Stichting 4 en 5 mei Beekbergen
Bevrijdingsfestival Beekbergen
5.000

Stichting War requiem Bridge to the Future
Conferentie Bridge to the future
11.500

Stichting Nationaal Monument Kamp Vught
Expositie 'Dansen met de vijand'
30.000
Serious gaming app Mission: Barak 1B
40.000

Stichting Nederlands Openluchtmuseum
Maand en nacht van de geschiedenis 2015
271.000

Stichting Muziektheater Briza
Educatieve schoolvoorstellingen WOII en mijn familie
5.000

Popkoor Con Forza
Bevrijdingsconcert in Hank
1.500

NOS evenementen
Verhaal achter herdenking 15 augustus
45.000

Wageningen45 / NCHC
Activiteiten 5 mei Wageningen
12.500

Stichting Artoloco
Kunstproject 'Wasserette' in synagoge Groningen
3.000

St. Dorpsbelangen Zwiggelte
Activiteiten rondom Herdenking Zwiggelte
300

Amsterdams 4 en 5 mei Comité
Opnieuw bouwen pontenbrug over het IJ uit 1945
20.000

Stichting Al Amal de Hoop
Bezoek scholen herdenking begraafplaats Kapelle 21-5-2015
3.325

Gemeente Arnhem
Bridge to the Liberation Experience 2015
100.000

Stichting Leven in Vrijheid
Tentoonstelling 70 jaar leven in Vrijheid
5.000

Joods Historisch Museum
Nationaal Sjoa Centrum en Museum
1.000.000

Stichting Oranjehotel
Masterplan Monument Oranjehotel
1.000.000

Javasto BV
Filmvertoning 'A Bridge too far' bij de John Frostbrug
2.400

Centraal Joods Overleg Elsevier Belangen
Kristalnacht herdenking 2015
6.000

Leo Smit Stichting
Digitaal monument componisten die vervolgd zijn in WO2
10.000

Stichting Theatraliantie
Theaterproject 'De Tweeling'
250.000

St. Stroom Management
Reprise voorstelling 'De Barricade' 2015 - 2016
12.500

Stichting Nationaal Erfgoed Hotel de Wereld
Vernieuwing publieksinformatie Hotel de Wereld
9.250

Stichting Herdenking Birma-Siam Spoorweg Pakan Baroe
Pelgrimsreis naar Birma-Siam spoorweg Thailand
3.000

Stichting Herdenkingsstijn Oldenzaal
Voorlichtingmateriaal Sinti monument Oldenzaal
1.500

Stichting Tastbaar Verleden
Project Koneksi-Connectie 2015-2016
45.000

Stichting Lotty Veffier Foundation
Tentoonstelling 'Waarom schrijf je me niet'
114.000

Stichting Comité Herdenking Februaristaking
Herdenking Februaristaking 75 jaar geleden in 2016
70.000

Stichting nationale Hannie Schaft Herdenking
Hannie Schaft Herdenking 29 november 2015
5.000

Stichting Brave productions
Muziektheatervoorstelling 'Lieve Gerda'
25.000

Stichting Cultuur de Kameleon
Project over George Maduro op Curacao
27.150

J&M Theaterwerk Educatief project 'Skulje in Jorwert'
10.000

Stichting Liberation Route Europe
Projectsubsidie Liberationroute Europe 2016
622.000

Stichting Laudio
Voorstelling Aufrecht Gehen 2.0
17.500

Stichting Atlas Feijenoord
Herdenkingsbijeenkomst begraafplaats Kapelle 2016
2.250

Museum 1940-1945
Jubileum expositie 30 jaar museum 1940-1945
6.727

Louis Timmermans en Lise-Lott Kok tonen hun waardering voor veteranen

‘Als je ergens mee zit en je kunt er niet over praten, dan belemmert je dat’

Louis Timmermans heeft met de stichting Anjerveteranendag ervoor gezorgd dat er 500.000 zijden witte anjers door Nederland worden verspreid. Lise-Lott Kok regisseerde tot twee keer toe een reeks muziektheatervoorstellingen over een jonge veteraan met een post-traumatische stressstoornis. Beiden kregen steun van het vfonds. We praten na over de noodzaak om wat meer begrip te hebben voor veteranen.

centrum in Doorn gebouwd waar die veteranen konden samenkomen, om met elkaar te praten. Want kameradenhulp was iets dat heel helend werkte voor die mensen. Want als een veteraan die in Afghanistan heeft gezeten een verhaal vertelt wat ie heeft meegemaakt en hij vertelt het daarna nog een keer, dan zeg je al gauw: dat heb je de vorige keer ook al verteld. Maar tegen hun maatjes kunnen ze dat wel honderd keer vertellen.

LISE-LOTT KOK: In ons stuk zit ook een passage over nazorgdagen. De vriendin van Richard zegt: ‘Donder op met je nazorgdagen, die hebben nog niets betekend voor hem, hij komt maar niet thuis’.

LOUIS TIMMERMANS: Naderhand kwamen er ook families bij in dat centrum, die leden er niet zelden nog het meest eronder. Dat verhaal lijkt er op. Heel vaak begint de PTSS zelfs jaren later pas; dan is de correlatie met die uitzending minder duidelijk en dat maakt het soms alleen maar moeilijker.

LISE-LOTT KOK: Eigenlijk hebben we De Thuiskomst te weinig gespeeld. In 2013 veertien keer, en afgelopen seizoen, toen hier de slag om Arnhem werd herdacht, nog eens acht keer. Het gaat over een jongen die heeft gevochten in Afghanistan, Richard. Hij heeft in Kamp Holland gezeten. Hij praat eigenlijk niet, zit maar op de bank. Tijdens dat stuk, dat een uur en tien minuten duurt, komt naar voren wat er is, wat hij voelt. Dan blijkt hij veel dingen te hebben meegemaakt.

LOUIS TIMMERMANS: Dat verhaal is voor mij heel bekend. Ik ben voorzitter geweest van de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers. Dat zijn mensen die in de oorlog of in vredesmissies een beschadiging hebben opgelopen. De BNMO kwam er al vroeg achter dat velen ook mentaal beschadigd waren; dat ze een post-traumatische stress-stoornis hadden, PTSS. De voorloper van het vfonds, de SFMO, heeft toen een heel

Een bezoeker van onze voorstelling was in Bosnië geweest, en had zijn kinderen nooit iets verteld.

Lise-Lott Kok

In samenwerking met stichting Bridge to the Future bracht muziektheatergroep De Plaats in 2015 een reprise van De Thuiskomst, een Hollandse Odyssee uit 2013. Frank is dertien. Hij heeft een grote broer, Richard. Richard heeft in 2009 een half jaar gevochten in de oorlog in Uruzgan, Afghanistan. Maar sinds Richard terug is, is Frank zijn grote broer pas echt kwijt. Richard zwerft thuis op de bank dag en nacht door verlaten valleien en schiet zijn boordkanon leeg op alles wat beweegt. En boven alles knaagt aan hem een geheim dat groter is dan hij kan bewaren.

Albert Hoex schreef de tekst voor de theatervoorstelling De thuiskomst, naar aanleiding van een artikel in NRC Handelsblad, dat in 2012 een bundel interviews publiceerde van Jaus Müller, die had gesproken met jongens

die in Afghanistan hadden gevochten in een vredesmissie. “De berichten die naar buiten kwamen waren nooit zo persoonlijk geweest, dit trof mij enorm. De jongens waren allemaal heel jong. Ik had dat nieuws wel gevolgd maar nooit zo vanuit de binnenkant. Toen dacht ik, ik geef daar verbeelding aan in het theater. Ik heb meteen die bundel besteld en op de verhalen dit stuk gebaseerd. In de her-neming hebben we ook een stukje op een conferentie gespeeld en daar was de CDS ook, Middendorp. Hij vond het ook aangrijpend. want het is niet dat zij zich daar niet om bekommeren, en hij zei dat het goed is dat dit verhaal gehoord wordt. Anders krijgt men het idee dat problemen zonder kleerscheuren op te lossen zou zijn. Op het moment dat je militair gaat ingrijpen heeft dat een prijs.”

LISE-LOTT KOK: Een bezoeker van onze voorstelling was in Bosnië geweest, had nu twee kinderen en kwam hier kijken. Hij had hen nooit iets verteld over zijn verleden, hoe hij het had aangepakt. Pas toen beseften zij: ja, papa zit hier dus ook mee. Dat was best pittig, bijna lastig voor ons. LOUISTIMMERMANS: Ik denk dat die man heel blij is met jullie stuk.

LISE-LOTT KOK: Die kinderen schrokken heel erg; ze stonden vooral perplex. Ze zullen wel naar huis zijn gegaan om het erover te hebben.

LOUISTIMMERMANS: En misschien heeft die man nou hulp.

LISE-LOTT KOK: Wie weet, ja. In ons stuk komt de PTSS er op een andere manier uit. Terwijl zijn bandgenoten op piano en drum geluiden maken die doen denken aan Afghanistan, denkt Richard en ziet het publiek wat hij voelt, dat hij daar iemand heeft doodgeschoten. Je ziet

hem denken: ik heb iemand doodgeschoten, een Talibanstrijder, of was het een vrouw, en al was het een Talibanstrijder, dan was dat misschien wel de vader van een kind, of was het zelf een kind? Daarna zingt hij een lied met gitaar, in zijn eentje, en zeggen die vrienden: ‘Dus dit is er aan de hand met jou, misschien kunnen we daar mee aan de gang’. Ze zeggen dat hij het heeft gedaan voor een groter doel. Ze zeggen ook: ‘Dat je durft te zeggen dat je niet meer verder kon, dat gevecht in, maakt je een held.’ Dat is waar de voorstelling over gaat; dat je het aandurft te zeggen: ik kan het niet meer. Als andere veteranen dat ook zouden voelen, dat ze mogen zijn wie ze zijn, zouden ze wat ze meemaakten denk ik beter kunnen verwerken.

LOUISTIMMERMANS: Het kwam voor dat militairen met psychische problemen in de Eerste Wereldoorlog als lafaards ter plekke werden gefusilleerd. Dat zal ook nog wel van invloed zijn.

LISE-LOTT KOK: Hoe is het nu? Is er genoeg voor die jongens?

LOUIS TIMMERMANS: Ik denk dat er genoeg is. Onder minister Ter Beek, in de jaren '90, is het veteranenbeleid zoals we dat nu kennen, ontstaan. Ik was daar via de BNMO bij betrokken. Toen werd ik ook geconfronteerd met het fenomeen 'hiërarchie in leed'. Dat zag je bij veteranen, bij de mensen uit het verzet, uit de kampen - ik hoorde echt 'Jij hebt maar in Bergen-Belsen gezeten' - . Want Auschwitz was natuurlijk het ergste wat je kon overkomen. Zo zeiden velen na afloop van de vredesmissie naar Libanon in 1979 'Je hebt lekker in het zonnetje gelegen zeker!' Wat je daarna zag, was dat juist uit Libanon een heel hoog percentage veteranen posttraumatische stress kreeg.

LISE-LOTT KOK: Zou de PTSS juist daardoor zijn versterkt?

LOUIS TIMMERMANS: In zo'n situatie vertel je je verhaal niet zo gauw. En als je ergens mee zit en je kunt er niet over praten, dan belemmert je dat. Inmiddels is er meer waardering voor veteranen en gelukkig zijn er ook veel veteranen met wie het goed gaat, maar die waardering was niet zichtbaar. Na jullie voorstelling wordt er geklapt, iedereen wordt een beetje warm en krijgt een beetje kippenvet. Dat is waardering, niet alleen naar de mensen die het stuk gespeeld hebben, maar ook naar

“De Libanon-missie werd gezien als Bermuda-missie - zo, lekker in de zon gelegen zeker?”

Louis Timmermans

De Witte Anjer

In 2007 is de Stichting Anjer Veteranendag opgericht, die tot doel heeft om de witte anjer te laten fungeren als symbool van waardering en erkenning van alle Nederlanders voor hun oorlogs- en vredesmissieveteranen. In 2011 introduceerde de stichting zijden anjers, gevolgd door de 'Pin-Anjer', die op het revers gestoken kan worden. In 2014 werden er al 85.000 besteld en werd het ook aan militairen toegestaan er een te dragen op het militaire uniform tijdens Veteranendag. In 2015 volgden de Walls of Honour die in gemeenten worden geplaatst en op Veteranendag in Den Haag worden neergezet - met anjers erop, vastgepind met een korte tekst.

Louis Timmermans: “De Witte anjer heeft één promotor voor de waardering van veteranen waar we heel trots op zijn en dat is de koning. Die was al enthousiast op 5 mei 2005, toen hij het defilé in Wageningen had overgenomen van prins Bernhard, die kort daarvoor was overleden, en hij is er bij wijze van spreken alleen maar enthousiaster over geworden. Voor veel mensen is de anjer verweven met prins Bernhard. Maar prins Bernhards verjaardag was de eerste van het Koninklijk Huis tijdens de bezetting. Op 29 juni 1940 droegen veel mensen daarom witte anjers en legden bloemen bij monumenten als teken van verzet tegen de bezetter. Koning Willem-Alexander vond het een heel leuk initiatief dat Libanonveteranen tijdens het defilé in 2005 met witte anjers liepen. Wat nog leuker is dat hij, net zoals de Poppy in Engelen, de witte anjer een week voor Veteranendag al draagt. Kijk maar op foto's, als hij ambassadeurs ontvangt, of weet ik wat. Wij hebben hem nu laten weten: vanaf komend jaar laten we u niet alleen staan. Voortaan worden de dagen voor Veteranendag van Ter Apel tot Vaals witte anjers gedragen. We staan aan de wieg van een nieuwe Nederlandse traditie.”

Veteranen, bedankt!

Generaal Tom Middendorp,
Commandant der Strijdkrachten, Juni 2014

de mensen die het hebben meegemaakt. Met de witte anjer proberen wij die waardering zichtbaar te maken. Ik ben er sinds 2008 bij betrokken. Omdat ik voor mijn BNMO-werk ook bij de mondiale organisatie van veteranen heb gezeten, kende ik de organisatie goed achter de papieren poppy, die in het Gemeenebest wordt gedragen rondom hun nationale herdenking. Er worden er jaarlijks zo'n dertig tot veertig miljoen van gemaakt. Ik zag op Veteranendag verse anjers op de grond langs de route en dat vond ik wel jammer. Toen hebben wij het idee overgenomen om geen verse anjers meer te gebruiken. Hier, je mag 'm op.

LISE-LOTT KOK: Is het geen echte dan?

LOUIS TIMMERMANS: Dat is een compliment voor de makers! Het is zijde. En anders dan de poppy is dit geen

teken van herdenken maar van erkenning en waardering voor veteranen en respect van de samenleving voor de veteranen. Als jij nou 'm nou draagt op Veteranendag, kan ik me voorstellen dat jij dan aan die jongens denkt die in Bosnië en Afghanistan zaten. Daar gaat het om.

Het vfonds investeert in erkenning en waardering voor veteranen

*55.000 euro voor de verspreiding van 150.000 witte anjers met vfonds-kaartjes eraan
15.000 euro voor de herneming van de voorstelling 'De thuiskomst, een Hollandse Odyssee'*

Emotioneel aangrijpend

Publiek na de premiere
van de herneming, 2015

Erkenning en Waardering

Totaal subsidietoekenningen € 6.144.269,-

Stichting Veritable
Overkomst Veteranen
Februari 2015
3.750

Royal Canadian Legion
Activiteiten jubileumjaar
Royal Canadian Legion
Branch 005
27.457

Market Garden Foundation
Overkomst 160 Britse WOII
veteranen in Londen
Taxi's
10.000

**Stg. Herdenking Landing
Franse Parachutisten**
Overkomst Franse
veteranen
2.500

Stg. Veteranenkunst
Projectsubsidie Stichting
Veteranenkunst 2015
10.000

**Stichting Maatschappij en
Veiligheid**
Prof. Mr. Pieter van Vollen-
hoven Penning 2015
24.621

**Centraal Orgaan Voorma-
lig Verzet en Slachtoffers**
Projectsubsidie 2015
COVVS
4.500

Nationale Taptoe
Nationale Taptoe 2015
280.000

**Stichting Veteranen
Landgoed Vrijland**
Onderhoud Veteranen-
landgoed Vrijland 2015
8.000

Stichting Sobibor
Herdenkingsreis Sobibor
april 2015
1.700

**Algemene Vereniging
Oud-Marinepersoneel**
Projectsubsidie 2015
AVOM
10.750

**Eerste hulpverbandplaats
7 december C. Divisie**
Reünie 21 april 2015
231

**Reüniecommissie Ex-
Schrijvers/logistieke
Dienst Administratie der
KM**
Reünie 15 april 2015
Schrijvers-Ilda
2.500

**Landelijke contactgroep
Verzetsgepensioneerden**
Laatste Reünie
15 april 2015
1.500

VVVGFP
Projectsubsidie 2015
17.820

**Stichting Handhaving
Traditie Garderegiment
Grenadiers**
Herinrichting Historische
Collectie Grenadiers en
Jagers
8.000

Korps Mariniers
Jubileum 350 jaar
149.562

**Stichting Samenwerkend
Verzet**
Dag van het Verzet 2015
5.000

Oorlogsgravenstichting
Pelgrimsreizen Indonesië
en Thailand 2015
41.229
project Ereveld vol Leven
2016
200.000

**Stichting Nationaal Veilig-
heidsinstituut**
Project integratie collectie
Kalf
275.000

**Reünie en nazorgcommissie
2-6 R.I. T-Brigade**
Projectsubsidie Tijgerbri-
gade 2015
4.000

45 Painbat RIOG
Reünie 25 aug. 2015
10.000

**Vredesmissieveteranen
Klu**
Reünie
1.500

**Reüniecommissie Mijnen-
dienst**
Reünie Mijndienst
2.300

**Reünie Vereniging LDGB
Koninklijke Marine**
Reünie
1.500

**Comité van Toezicht KNIL
Monumenten**
Reünie herdenking ophef-
fing KNIL 2015
480

**Vereniging Voormalig en
Actief Marinepersoneel
Het Friese**
Reünie VVAM 9-5-2015
1.500

ODOPS Vereniging
Reünie 26 nov 2015
4.000

**Reünie Commissie Ost./
Staf Cie 5-5 RI**
Reünie 28 aug 2015 Indië
veteranen 5-5-R.I
1.200

**Vereniging Contact
Oud- en Actief dienende
Mariniers (COM)**
Reünie 12-12-15
65 jaar COM
37.500

**Stichting Herdenking
Japane Jongenskampen**
Reünie 23 aug 2015
2.500

Comité 3-10 RI
Reünie Comité 3-10 RI
400

**Stichting Anjervetera-
nendag**
2015 witte anjers
55.000

**Stichting Veteranen
Platform**
Projectsubsidie 2016-2018
nuldeijnsondersteuning
100.000

**Stichting Theater
Zuidplein**
Theaterproductie Impact!
25.000

Zepers
Inhoudelijke bijeenkom-
sten rondom voorstellin-
gen 'De Missie'
35.300

**Stichting Moluks Histo-
risch Museum**
Project Toewijding en
Trouw 65 jaar opheffing
KNIL
25.000

Stichting Oranjehotel
Reünie 26 september 2015
Oranjehotel
2.500

**Stichting Herdenking
Birma-Siam Spoorweg en
Pakan Baroe**
Jaarlijkse reünie en extra
activiteiten 70 jaar SHBSS
2015
5.000

**Stg. Veteranen Regiment
van Heutz**
Reünies 2015
5.700

**Vereniging 1e Poolse pant-
serdivisie Nederland**
Herdenking Breda en
Oosterhout
800

**Noordelijke Vereniging
Oud- en Actiefdienend
Marine personeel**
Reünie 1 november 2015
NVOAM
300

**Commando Vereniging
Zuid-Holland**
Reünie sept. 2015
150

**Vereniging Veteranen
Regiment Technische
Troepen**
reünie ISAF 17 september
2015 VVRTT
500

**Stichting Veteranen Korps
Rijdende Artillerie**
Reünie 12 sept. 2015
1.500

**Stichting Waardering
Erkenning Politie**
Projectsubsidie 2015
712.300
Projectsubsidie 2016
527.800

Bond van Wapenbroeders
Projectsubsidie 2016
44.500

**Federatie van Indië
Militairen**
Projectsubsidie 2016
9.450

BNMO
projectsubsidie 2016
3.108.000

**Centraal Orgaan Voorma-
lig Verzet en slachtoffers**
Aanvullende subsidie
Project één WO2
2.000

VOMI Nederland
Projectsubsidie 2016
17.500

BOSS
Projectsubsidie 2016
30.137

**Stichting Indisch herinne-
ringscentrum Bronbeek**
Projectsubsidie Gedeeld
verleden gedeelde toe-
komst 2016
180.000

**Stichting Veteranenland-
goed Vrijland**
Projectsubsidie 2016
8.000

**Algemene Vereniging
Oud-Marinepersoneel**
Projectsubsidie 2016
17.852

**Ver. Veteranen regiment
Technische Troepen VVRTT**
Reünie 14 okt. 2015
850

Stichting EcDef
Reünie 20 sept. 2015
1.000

Reünieorganisatie Fakfak
Reünie 31 oktober 2015
900

**Reünisten geschutmaker -
Torpedomaker**
Reünie 14 okt. 2015
450

**Stichting Reünie Bang-
kinang**
Reünie 24 april 2016
1.000

Vereniging Veteranen CMI
Reünie 31 oktober 2015
350

**Stichting Herdenking
Bevrijding Baarle**
Overkomst Poolse vetera-
nen oktober 2015
1.000

**Ver. Veteranen regiment
Technische Troepen VVRTT**
Reünie 19 en 20 november
2015
4.000

**Stichting Reünie Bang-
kinang**
Extra subsidietoekenning
reünie 26 april 2015
200

**Eerste Hulpverbandplaats
7 december divisie**
Extra subsidietoekenning
Reünie 21 april 2015 Eerste
Hupva
294

**Stichting Veteranen Korps
Rijdende Artillerie**
Reünie 21 februari 2015
1.260

**Stichting Japane Vrou-
wenkampen**
Reünie op 25 augustus
2015 japane vrouwen-
kampen
4.500

**Vereniging van Gerepatri-
eerden en Vrienden**
Jubileum Reünie VVGCV 29
november 2015
5.500

**Vereniging van Ponton-
niers en Torpedisten**
Jubileum reünie 2015
VOPET
2.631

**Reünieverband 6e
Bataljon Regiment Stoot-
troepen**
Reünie 26 augustus 2015
RSPB
700

**Reünisten Hr. Ms. Kort-
naer 1945-1962**
Reünie Hr.Ms. Kortnaer
20 juni 2015
2.100

**Reüniecommissie OVW
Veluwebataljon 1.8 RI**
Reünie 22 april 2015 OVW
1-8 R.I.
500

**Stichting Militair Indië
Monument Leiden**
Reünie 3 sept 2015 ST.
Militair Indië Monument
Leiden
145

**Stichting Veteranen Regi-
ment Genietroepen**
Reünie 21 mei 2015 VVRG
5.000

Vereniging 8 R.I. 1945
Reünie april vereniging
8 R.I 1945
600

Welcome Again Veterans
Bevrijding 70 Overkomst
Canadese veteranen 2015
12.750

Stichting Nooit Volmaakt
Tweede fase Nooit Vol-
maakt/Arie
10.000

Stichting Max 305
Theatervoorstelling
MAX 305
2.500

**Stichting Vriendenkring
Neuengamme**
Herdenkingsreis naar
Neuengamme
250

Stichting Russisch Ereveld
Tentoonstelling foto's van
gesneuvelde Russische
soldaten
2.500

De Plaats
De thuiskomst, een Hol-
landse Odyssee
15.000

**Vereniging Draggers
Militaire Dapperheids-
onderscheidingen**
Projectsubsidie dragers
militaire Dapperheids-
onderscheidingen 2015
3.000

Veterans

Loterijen

Zoals u kunt lezen bij 'Financieel Beleid' is het vfonds met terugwerkende kracht per 1 januari 2015 voor de reguliere bijdrage uit de loterijen overgegaan van de BankGiro Loterij naar de Nationale Postcode Loterij. Het geormerkt werven blijft het vfonds wèl via de BankGiro Loterij doen.

Nationale Postcode Loterij

In 2015 ontving het vfonds, op basis van een vastgesteld percentage, van de Nationale Postcode Loterij een bedrag van € 9.864.160,-. Een bedrag dat ten goede is gekomen aan projecten die binnen het thema 'Vrede en Vrijheid' van het vfonds vallen.

Daarnaast ontvangt het vfonds in 2016 een eenmalige bijdrage van € 1.500.000,- ten behoeve van de herinrichting van Kamp Amersfoort. Dit bedrag wordt in 2016 ontvangen en verantwoord door het vfonds en aangewend voor dit project. Kamp Amersfoort was een concentratiekamp in de Tweede Wereldoorlog en is sinds 2000 een nationaal monument. Bezoekers leren er over de bezetting, de vervolgingen, de aantasting van de vrijheid en het verzet tijdens de oorlog. De educatieve rol van Kamp Amersfoort groeit. Mede dankzij deze extra schenking kan het vfonds bijdragen aan de eerste fase van de verbouwing van het kamp. Hierdoor kan het kamp haar rol voor de toekomst blijven vervullen.

BankGiro Loterij

Tijdens het Goed Geld Gala van de BankGiro Loterij is bekend geworden dat het vfonds, als één van de goede

doelen van deze loterij, op de tweede plaats is geëindigd op de ranglijst van geormerkt werven met een bedrag van € 898.728,-

Hiervoor bedanken wij alle deelnemers aan de BankGiro Loterij van harte. Met uw lot werkt u mee aan vrede en vrijheid en maakt u het samen met het vfonds mogelijk om vele belangrijke projecten te financieren. Onze dank is groot!

Lotto

De Lotto ondersteunt het werk van 19 goede doelen op het gebied van sport, cultuur, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid, waaronder het vfonds. Alle winst van Lotto en de andere merken van De Lotto (Toto, Lucky Day, Krasloten en Eurojackpot) gaat al ruim vijftig jaar naar deze goede doelen.

Al sinds de oprichting van De Lotto, in 1961, krijgt het vfonds een jaarlijkse bijdrage. In 2015 bedroeg deze bijdrage € 302.260,-.

Sms-acties

Vanaf 2014 heeft het vfonds een aantal sms-acties gestart tijdens evenementen die georganiseerd worden door de gesubsidieerde projecten. Er lopen nu acht verschillende sms-acties (voor reünies, voor nuldelijnsondersteuning, voor waardering voor veteranen, voor de Maand van de Geschiedenis, voor activiteiten rondom 70 jaar bevrijding, voor De Tweeling, voor de 100ste Vierdaagse en één voor het vfonds zelf). In totaal nu 662 donaties.

ROY BEUSKER FOTOGRAFIE

v.l.n.r.: Ton Heerts (directeur vfonds), Robert Croll (voorzitter Raad van Bestuur vfonds), Maaike van der Steen (controller vfonds), Daan Peters (Hoofd Marketing Postcode Loterij)

ROY BEUSKER FOTOGRAFIE

v.l.n.r.: Cees de Veer (lid Raad van Bestuur vfonds), Marieke van Schaik (Managing Director BGL), Ton Heerts (directeur vfonds)

About
Freedom

About
Freedom

Financieel beleid

Vermogens- en beleggingsbeleid

Organisaties met een CBF-Keur zijn via de Erkenningsregeling gehouden aan de Richtlijnen 'Reserve goede doelen' en 'Financieel Beheer goede doelen' van Goede Doelen Nederland (voorheen VFI). Conform deze richtlijn vormt het vfonds alleen reserves met een vooraf bepaalde bestemming.

De beleggingsportefeuille wordt beheerd door twee vermogensbeheerders, Lombard Odier en Optimix. Zij worden periodiek getoetst door Capital Counsel, voor waarborging van een maatschappelijk verantwoorde invulling van de beleggingsportefeuille volgens het beleggingsstatuut.

Periodiek zijn de gerealiseerde beleggingsresultaten en de wijze van beleggen gerapporteerd en besproken met de directie en de Raad van Bestuur. Voor de verwerking van de beleggingen verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is gericht op het in stand houden van het vermogen, inclusief inflatie. Het doel op lange termijn (5-10 jaar) is om de statutaire doelstellingen te kunnen ondersteunen en te waarborgen. Het beleggingsprofiel is 'matig defensief' waarbij wordt belegd in de volgende categorieën:

Aandelen:	35% (max. 40%)
Vastrentende waarden:	65%
Liquiditeiten:	0%
Complementaire beleggingen:	0%

Het vfonds belegt duurzaam op basis van ESG-maatstaven, zodat beleggen in bedrijven of landen met activiteiten die sociaal en maatschappelijk verwerpelijk zijn, uitgesloten wordt. Ook zal het vfonds uitsluitend beleggen in bedrijven of landen die voldoen aan de Global Compact Principles van de Verenigde Naties. Beleggingen in ondernemingen en beleggingsfondsen worden uitgesloten, wanneer deze betrokken zijn bij het aanzetten tot gokverslaving of de productie van controversiële wapens.

Uit de beleggingsoverzichten van de vermogensbeheerders per 31 december 2015 blijkt dat conform het beleggingsstatuut is belegd. Het gerealiseerd rendement over 2015 van de gehele beleggingsportefeuille bedroeg 4,38% (benchmark 2,41%). In 2014 bedroeg het rendement 8,82% (benchmark 8,69%).

Het rendement op de uitstaande geldleningen bedroeg gemiddeld 4,8% (2014: 4,8%). Voor een toelichting verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Vrijwilligersbeleid

Het vfonds kan gezien worden als een 'vliegwieltje', waardoor vele projecten voorzien worden van de nodige financiële steun. De uitwerking van de activiteiten gebeurt door de projectorganisaties, nooit door vfonds zelf. Hierdoor is er bij vfonds geen sprake van een vrijwilligersbeleid. Wel zijn bij vele projecten die worden ondersteund vrijwilligers betrokken. Denk hierbij aan de vele vrijwilligers in musea maar ook bij veteranenactiviteiten en comités 4 en 5 mei.

Saldo van baten en lasten over 2015

Over het boekjaar 2015 is een positief saldo behaald van € 2,5 miljoen ten opzichte van positief € 860,- in 2014. Ten opzichte van de begroting 2015 zijn de baten in totaal 5,9 miljoen hoger. Dit verschil is grotendeels veroorzaakt door een vrijval van 4,3 miljoen vanwege de verantwoording van de meerjaren subsidieverplichtingen. De voorziening subsidieverplichtingen wordt verderop toegelicht.

Ook is een hogere bijdrage van 1,3 miljoen uit de Nationale Postcode Loterij ontvangen, een hogere bijdrage van 0,1 miljoen uit de gezamenlijke lotenactie met de BankGiro Loterij en per saldo een hoger koersresultaat van 0,2 miljoen.

Het vfonds is met terugwerkende kracht per 1 januari 2015 voor de reguliere bijdrage uit de loterijen overge-

gaan van de BankGiro Loterij naar de Nationale Postcode Loterij. Deze overgang is de oorzaak van het verschil in de verantwoording en de begroting van de bijdrage uit de loterijen (BankGiro Loterij en Nationale Postcode Loterij). De werkelijke (reguliere) bijdrage van de loterijen bedroeg voor vfonds in 2015 10,1 miljoen ten opzichte van 9,1 miljoen in 2014.

Hiernaast heeft het vfonds in 2015 wederom extra geïnvesteerd in geormerkte lotenacties, gezamenlijk georganiseerd met de BankGiro Loterij. Hieruit is een bedrag van € 898.728,- ontvangen. De begroting van € 800.000,- is hiermee ruimschoots overtroffen, met dank aan alle deelnemers. Aan donaties is in 2015 € 1.600,- ontvangen.

Het beleggingsklimaat was over heel 2015 positief. Er is over de gehele beleggingsportefeuille een gerealiseerd koersresultaat behaald van ruim 2 miljoen (2014: 1 miljoen). De overige gerealiseerde baten uit beleggingen bedroegen 1,3 miljoen, gelijk aan 2014. Een bedrag van 2,3 miljoen was voor 2014 begroot, waardoor een extra bate van 1 miljoen is gerealiseerd.

Aan subsidiebestedingen was voor 2015 13,5 miljoen begroot. In 2015 zijn door de Raad van Bestuur verdeeld over zes rondes 236 subsidies toegekend voor totaal 15,7 miljoen. Tijdens de extra ronde ter viering van '70 jaar Bevrijding' is aan 60 projecten ruim 1 miljoen toegekend. De subsidie aan Stichting Waardering Erkenning Politie bedroeg 1,2 miljoen voor de jaren 2015 en 2016. Deze subsidie komt direct ten laste van de voorziening. Hiernaast komt 2,1 miljoen ten laste van de bestemmingsreserve Oorlogs- en verzetsmusea, namelijk 0,1 miljoen voor het Oorlogs- en verzetsmuseum Rotterdam, 1 miljoen voor Stichting Oranjehotel, en 1 miljoen voor het Joods Historisch Museum. Per saldo is 1 miljoen meer besteed aan de doelstellingen dan begroot. De staat van baten en lasten geeft een saldo van 13,9 miljoen (2014: 14 miljoen) na aftrek van de afgeboekte projecten in 2015.

De overige lasten als personeelskosten, communicatie, kosten werving baten en kosten beheer en administra-

tie bedroegen per saldo 1,6 miljoen, waardoor circa € 150.000,- meer is besteed dan begroot.

Ontwikkeling vermogen

Het eigen vermogen is met het positieve resultaat van 2,5 miljoen euro toegenomen van 32,9 naar 35,4 miljoen. Het resultaat is als volgt toegevoegd aan het vermogen: onttrekking van de continuïteitsreserve 1,4 miljoen, onttrekking van de herwaarderingsreserve 1,4 miljoen en een onttrekking aan de bestemmingsreserve 3,7 miljoen. Hierdoor bedraagt het reguliere resultaat 9 miljoen ten opzichte van negatief 1,6 miljoen in 2014.

De continuïteitsreserve bedraagt maximaal driemaal de jaarlijkse kosten van de bureauorganisatie. Hierbij zijn de (incidentele) uitgaven van de gezamenlijke BGL-lotenacties geëlimineerd. In 2015 is een vrijval van 1,4 miljoen verantwoord welk bedrag ten gunste komt van de rendementsreserve waarborg doelstelling. Het eindsaldo bedraagt per saldo 2,7 miljoen (2014: 4,1 miljoen).

Aan de herwaarderingsreserve is het ongerealiseerd koersresultaat onttrokken van 0,8 miljoen, vermeerderd met een vrijval van 0,6 miljoen. Het eindsaldo bedraagt per saldo 1,1 miljoen (2014: 2,5 miljoen). De bestemmingsreserve wordt hierna toegelicht.

De solvabiliteit is toegenomen van 55% naar 61%. Voor het vermogen wordt de komende jaren conform de toekomstvisie 2013-2017 geleidelijk een afname verwacht. Dit wordt onder andere veroorzaakt door onttrekkingen als gevolg de financiering van grote ontwikkelprojecten.

Bestemmingsreserve

Oorlogs- en verzetsmusea: Herinneringscentrum Loeven en overige ontwikkelprojecten

In 2015 is door de Raad van Bestuur besloten tot een onttrekking van in totaal 2,1 miljoen voor de ontwikkeling van het Oorlogs- en verzetsmuseum Rotterdam (0,1 miljoen), Stichting Oranjehotel (1 miljoen), en voor het

Joods Historisch Museum (ontwikkeling Sjoa centrum en museum, 1 miljoen). Per eind 2015 resteert 4,8 miljoen, bestemd voor diverse ontwikkelprojecten.

Internationale projecten Veteranen

De bestemming voor de organisatie WVF is per eind 2015 beëindigd waarmee 1,6 miljoen is vrijgevallen ten gunste van de rendementsreserve waarborg doelstelling.

Voorziening subsidieverplichtingen

Met ingang van 2016 is de meerjarenafspraken met Stichting de Basis te Doorn beëindigd vanwege de overgang van de financiering van nazorgdagen naar de BNMO-vereniging. De intenties voor de driejaarlijkse periode 2016-2018 zijn gehandhaafd voor vereniging BNMO, het Nationaal Comité 4 en 5 mei, Stichting Waardering Erkenning Politie (met ingang van 2016 aangevuld met Waardering Erkenning Brandweer), en Stichting Monument Kamp Vught (project Sobibor).

Bij een subsidietoekenning binnen een meerjarenafpraak wordt één jaar als kortlopende subsidieverplichting, en twee jaren als voorziening verantwoord. In 2015 is hierdoor een vrijval van totaal 4,3 miljoen verantwoord. Dit betreft BNMO-vereniging (3,1 miljoen), Nationaal Comité 4 en 5 mei (1 miljoen), en Stichting Herdenking 15 augustus 1945 (0,2 miljoen). De vrijval is verantwoord onder de overige baten.

De bestedingen aan de projecten Stichting WEP en WEB en Stichting Monument Kamp Vught zijn ten laste van de voorzieningen verantwoord, in 2015 in totaal 1,4 miljoen.

Het eindsaldo van de Voorziening subsidieverplichtingen bedraagt per saldo 10,8 miljoen (2014: 16,5 miljoen).

Begroting 2015

Gedurende het jaar is de begroting 2015 aangepast door de Raad van Bestuur. Op 20 november 2015 heeft de Raad van Toezicht de herziene begroting vastgesteld.

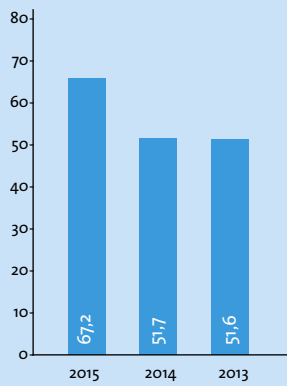
Begroting 2016

Voor het jaar 2016 verwacht vfonds een stijging van de bijdragen uit eigen fondsenwerving (0,1 miljoen), een stijging van de gezamenlijke lotenacties met de BankGiro Loterij (0,8 miljoen) en een lichte daling van de bijdragen van de loterijen (0,1 miljoen). De gerealiseerde baten uit beleggingen blijven naar verwachting nagenoeg gelijk aan 2015, begroot op 2,3 miljoen. In totaal zijn de baten begroot op 12,8 miljoen.

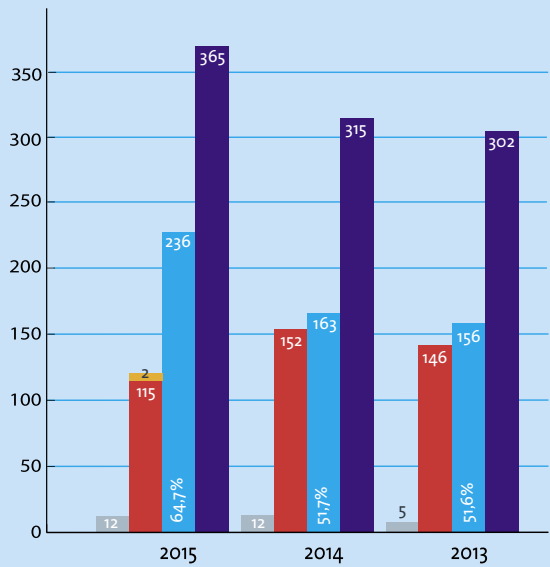
Het totale subsidiebudget bedraagt voor 2016 10 miljoen, verspreid over de drie pijlers: 'erkenning en waardering' (4,8 miljoen), 'herinneren, herdenken en vieren' (3 miljoen) en 'vrede, democratie en rechtsstaat' (2 miljoen). Onvoorzien 0,2 miljoen.

Er is voor 2016 enige uitbreiding in contracturen van het bureau begroot. Inclusief de vervanging van ICT, een nieuwe website en een communicatiecampagne zijn de kosten voor de bureauorganisatie begroot op 0,9 miljoen. De kosten voor werving baten stijgen met 0,5 miljoen tot 1,4 miljoen. Per saldo is een positief saldo begroot van 0,5 miljoen. De begroting 2016 is op 20 november 2015 vastgesteld (exclusief lastenverdeling). Medio 2016 zal de begroting worden vastgesteld inclusief lastenverdeling. De begroting voor lastenverdeling over 2016 is om deze reden opgenomen in de jaarrekening 2015.

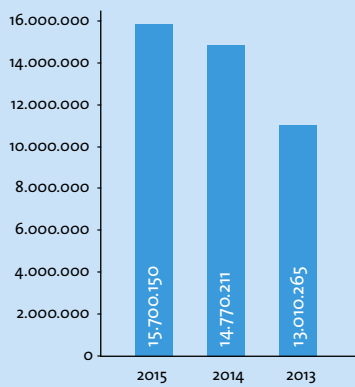
Percentage toekenning

Aanvragen, afwijzingen en toekenningen

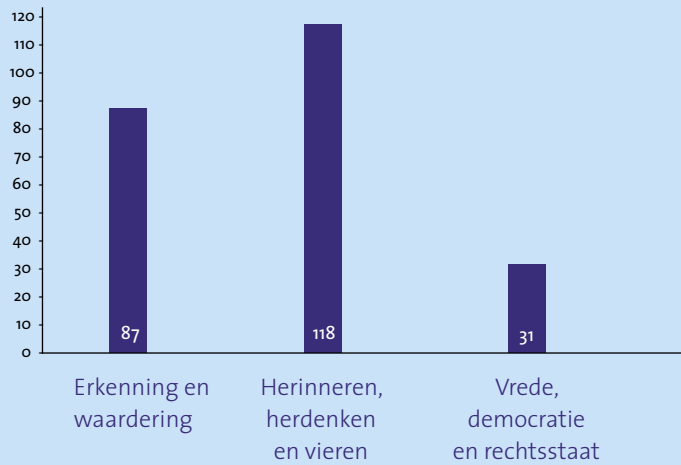

Uitgekeerde subsidie

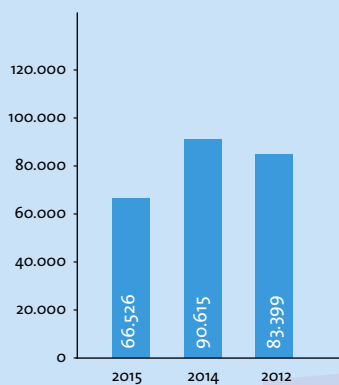

- afgewezen
- toegekend
- aantal aanvragen
- vervallen
- aangehouden

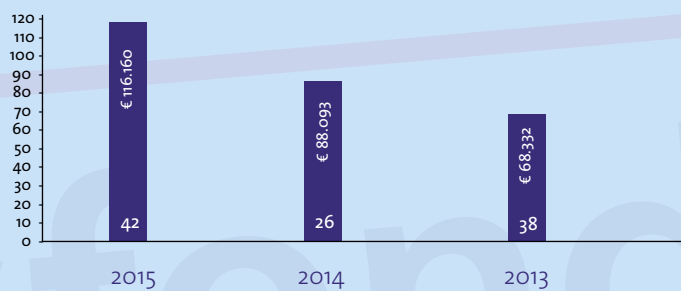
Verdeling per pijler toegekende aanvragen

Gemiddelde per toekenning

Reünies

Jaarrekening 2015

ALGEMEEN

De jaarrekening 2015 is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn RJ 650 Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen van de Raad van de Jaarverslaggeving.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, tenzij anders is vermeld.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijzen, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De beleggingen in obligaties en aandelen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum. Het verschil tussen de beurswaarde en de aanschafwaarde is verantwoord in de staat van baten en lasten. Ongerealiseerde koersresultaten worden via de resultaatbestemming onder de staat van baten en lasten verantwoord in de herwaarderingsreserve.

Leningen u/g worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien nodig verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

VORDERINGEN

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien nodig verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

RENDEMENTSRESERVE WAARBORG DOELSTELLING

De rendementsreserve ter waarborging van de doelstelling wordt aangehouden ter subsidiëring aan instellingen, ook indien de jaarlijkse baten niet toereikend blijken te zijn. Dit geldt niet voor de instellingen waarvoor de voorziening subsidieverplichtingen is gevormd. Overigens dient de rendementsreserve door het karakter van de andere reserves als de sluitpost van het eigen vermogen gezien te worden.

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve is gevormd ter waarborging van de continuïteit van de eigen bureau organisatie en bedraagt drie maal de jaarlijkse kosten van de bureau organisatie, exclusief de incidentele kosten ten behoeve van gezamenlijke lotenacties.

Het vfonds heeft met de factor 3 aangesloten aan de 3-jaars termijn van de voorziening subsidieverplichtingen.

HERWAARDERINGSRESERVE

Via de resultaatbestemming worden ongerealiseerde koersresultaten verantwoord in de herwaarderingsreserve.

BESTEMMINGSRESERVE

De bestemmingsreserve wordt aangehouden wanneer het bestuur een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een toekomstig, speciaal doel. De bestemmingsreserve is bedoeld om voorgenomen bestemmingen van subsidies waarvoor door de stichting nog geen afdwingbare verplichtingen zijn aangegaan, tot uitdrukking te brengen in de balans.

VOORZIENING SUBSIDIEVERPLICHTINGEN

Voorzieningen voor subsidieverplichtingen worden gevormd tegen nominale waarde voor feitelijke meerjaren verplichtingen welke op balansdatum aanwezig zijn. De voorzieningen zijn niet in rechte afdwingbaar, doch heeft het vfonds de gerechtvaardigde verwachting gewekt bij de subsidieontvanger dat zij haar verantwoordelijkheden zal nakomen. De voorziening wordt voor maximaal 3 jaar opgenomen.

BATEN UIT EIGEN FONDSWerving

Giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

BATEN UIT GEZAMENLIJKE ACTIES EN BATEN UIT ACTIES VAN DERDEN

Bijdragen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen, tenzij de ontvangsten kunnen worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

BESTEDINGEN AAN DOELSTELLINGEN

Toegekende subsidiebedragen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen in het jaar waarin het besluit tot subsidietoekenning is genomen.

KASTSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (in euro's)
(na resultaatbestemming)

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
MATERIËLE VASTE ACTIVA (1)		
Inventaris	12.884	18.247
Vervoermiddelen	7.953	11.487
	20.837	29.734
FINANCIËLE VASTE ACTIVA (2)		
Obligaties	25.677.069	27.439.482
Aandelen	15.630.300	17.502.251
	41.307.369	44.941.733
Leningen u/g	7.908.880	7.958.880
	49.216.249	52.900.613
VLOTTENDE ACTIVA		
OVERLOPENDE ACTIVA (3)		
Rente beleggingen	295.341	376.846
Overige vorderingen	3.190.346	2.072.866
	3.485.687	2.449.712
LIQUIDE MIDDELEN (4)		
	5.103.516	4.398.995
	57.826.289	59.779.054
PASSIVA		
RESERVES (5)		
Stichtingskapitaal	45	45
Rendementsreserve waarborg doelstelling	26.761.016	17.772.428
Continuïteitsreserve	2.700.000	4.100.000
Herwaarderingsreserve	1.139.878	2.538.006
Bestemmingsreserve	4.800.000	8.468.674
	35.400.939	32.879.153
VOORZIENINGEN (6)		
Voorziening subsidieverplichtingen	10.836.087	16.525.000
KORTLOPENDE SCHULDEN (7)		
Schulden op korte termijn	11.589.263	10.374.901
	57.826.289	59.779.054

STAAT VAN BATEN EN LASTEN BOEKJAAR 2015 VOOR LASTENVERDELING (IN EURO'S)

BATEN	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
BATEN:			
Baten:			
- Baten uit eigen fondsenwerving (8)	1.637	-	1.782
- Baten uit gezamenlijke acties (9)	898.930	800.000	441.529
- Baten uit acties van derden (10)	10.166.420	8.900.000	9.124.156
- Rentebaten en baten uit beleggingen (gerealiseerd) (11)	3.313.203	2.380.000	2.448.645
- Baten uit beleggingen (ongerealiseerd) (11)	751.748-	-	2.253.059
- Overige baten (12)	4.325.000	-	1.135.097
Som der baten	17.953.442	12.080.000	15.404.268
LASTEN:			
Bestedingen aan doelstellingen (13)			
<i>Erkenning en waardering (oorlogs)getroffenen en Veteranen (exclusief projectsubsidie WEP 2015-2016 € 1.240.100,-):</i>	4.904.169	5.985.000	5.069.296
<i>Herinneren, Herdenken en Vieren</i>	7.182.546	4.500.000	7.191.142
<i>Vrede, Democratie en Rechtsstaat</i>	2.360.779	2.700.000	2.194.921
<i>Projectontwikkeling (inclusief Ereveld Loenen)</i>	12.556	315.000	314.852
	14.460.050	13.500.000	14.770.211
- Afboeken/vrijval projecten	592.235-	-	754.640-
<i>Tussentelling subsidie</i>	13.867.815	13.500.000	14.015.571
- Personeelskosten (14)	452.353	450.000	377.321
- Communicatiekosten (14)	102.876	250.000	295.866
<i>Totaal</i>	14.423.044	14.200.000	14.688.758
Werving baten (14)			
- Kosten eigen fondsenwerving	10.742	100.000	242.393
- Kosten gezamenlijke acties	604.225	500.000	100.000
- Kosten acties derden	10.060	25.000	10.998
- Kosten van beleggingen	210.367	250.000	177.451
	835.394	875.000	530.842
Beheer en administratie (14)			
- Kosten beheer en administratie	173.218	175.000	183.808
	173.218	175.000	183.808
Som der lasten	15.431.656	15.250.000	15.403.408
Saldo van baten en lasten	2.521.786	3.170.000-	860
Resultaatbestemming			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	1.400.000-	-	500.000
Herwaarderingsreserve	1.398.128-	-	2.253.059
Rendementsreserve waarborg doelstelling	8.988.588	3.170.000-	1.598.199-
Bestemmingsreserve	3.668.674-	-	1.154.000-
	2.521.786-	3.170.000-	860

Op de begroting 2015 (voor lastenverdeling) is geen accountantscontrole toegepast.

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Percentage bestedingen aan doelstellingen ten opzichte van totale baten (exclusief ongerealiseerd beleggingsresultaat en vrijval voorzieningen):	96,38%	111,75%	116,56%
Percentage bestedingen aan doelstellingen ten opzichte van totale lasten (exclusief projectsubsidie WEP 2015-2016):	89,87%	88,52%	90,99%
Percentage kosten eigen/gezamen lijke fondsenwerving ten opzichte van de baten eigen/gezamenlijke fondsenwerving:	68,29%	75,00%	77,24%
Percentage kosten beheer en administratie ten opzichte van totale lasten (norm is 5%):	1,12%	1,15%	1,19%

KASSTROOMOVERZICHT

Om een inzicht te geven in het verloop van de kasstromen in 2015, is onderstaand een kasstroomoverzicht opgenomen (bedragen x € 1.000,-).

	31-12-2015	31-12-2014	
Saldo van baten en lasten	2.522	1	
Mutatie overlopende activa	1.036-	-	
Mutatie schulden op korte termijn	1.214	2.426-	
Mutatie voorziening subsidieverplichtingen op lange termijn	5.689-	127-	
Afschrijvingen	10	13	
	5.501-	2.540-	
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.979-	2.539-	
Mutatie materiële vaste activa			
Investerings	2-	5-	39
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	2-	5-	
Mutatie financiële vaste activa	3.685	4.805-	
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	3.685	4.805-	
Netto-kasstroom	704	7.349-	
Beginstand liquide middelen	4.399	11.748	
Eindstand liquide middelen	5.103	4.399	

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(IN EURO'S)

VASTE ACTIVA

ACTIVA

Materiële Vaste Activa (1)

	Inventaris	Vervoermiddelen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2015	18.247	11.487	29.734
Investeringen	1.512	-	1.512
	19.759	11.487	31.246
Afschrijving	6.875-	3.534-	10.409-
Boekwaarde 31 december 2015	12.884	7.953	20.837

Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

FINANCIELE VASTE ACTIVA (2)

De ontwikkeling van deze post in het boekjaar kan als volgt worden weergegeven:

	31-12-2015
Obligaties	
Waardering per 1 januari 2015	27.439.482
Aankoop	6.866.090
	34.305.572
Aflossing / verkoop	8.097.190
	26.208.382
Koersmutaties	531.313-
Waardering per 31 december 2015	25.677.069
Aandelen	
Waardering per 1 januari 2015	17.502.251
Aankoop	6.168.249
	23.670.500
Aflossing / verkoop	7.819.766
	15.850.734
Koersmutaties	220.434-
Waardering per 31 december 2015	15.630.300
Totaal waarde per 31 december 2015	41.307.369

Leningen u/g

Door vfonds zijn de volgende leningen verstrekt:

	Saldo 1-1-2015	Nieuwe lening 2015	Aflossing 2015	Saldo 31-12-2015	Aflossing 2016	Langlopend 31-12-2015
Stichting de Basis t.bv nieuwbouw	6.000.000	-	-	6.000.000	-	6.000.000
Stichting NEW t.b.v. Hotel de Wereld	2.000.000	-	41.120	1.958.880	50.000	1.908.880
	8.000.000	-	41.120	7.958.880	50.000	7.908.880

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (vervolg)

De lening ten behoeve van nieuwbouw voor Stichting de Basis te Doorn is op 6 juni 2011 overeengekomen. Op 24 januari 2016 is een nieuwe leningovereenkomst overeengekomen met een aangepaste aflossingsverplichting. Vanaf 1 augustus 2021 zal voor de resterende looptijd van 10 jaar maandelijks een bedrag van € 50.000,- worden afgelost. De rente bedraagt tot 6 juni 2016 5%, hierna wordt de rente bepaald door de 5-jaars IRS rente te verhogen met 2,5%. Als zekerheid voor deze lening geldt een tweede hypothecaire inschrijving op de nieuwbouw ten bedrage van € 6 miljoen.

De lening ten behoeve van Stichting Nationaal Erfgoed Hotel de Wereld (NEW) is op 13 december 2013 overeengekomen voor de aankoop van Hotel de Wereld te Wageningen. De looptijd is 25 jaar, waarbij de eerste aflossing plaatsvindt vanaf 1 februari 2015 (maandelijks achteraf). De rente bedraagt 4% per jaar. De aflossing vanaf 2015 tot en met 2027 bestaat uit het saldo van huurinkomsten na aftrek van de exploitatiekosten en rentelasten. Dit bedrag zal halfjaarlijks worden herkend en gecorrigeerd. Gedurende de resterende looptijd van 2028 tot en met 16 december 2038 wordt maandelijks een evenredig deel van het nog openstaande gedeelte van het krediet afgelost.

VLOTTENDE ACTIVA

OVERLOPENDE ACTIVA (3)

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<i>Rente beleggingen</i>		
Obligaties Lombard Odier	178.723	223.574
Obligaties Optimix	116.618	153.272
	<u>295.341</u>	<u>376.846</u>
<i>Overige vorderingen</i>		
Aflossing lening u/g Stichting NEW	50.000	41.120
Bijdrage BankGiro Loterij	246.980	442.899
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	2.749.220	1.391.328
Bijdrage Lotto	95.000	95.733
Bijdrage puzzelactie Telegraaf	-	67.000
Rentebaten spaardeposito	4.350	14.261
Dividendbelasting	-	4.028
Doorbelaaste advieskosten	-	10.342
Vooruitbetaalde kosten	44.796	6.155
	<u>3.190.346</u>	<u>2.072.866</u>

LIQUIDE MIDDELEN (4)

Triodos bank betaalrekening	1.842.503	853.045
Triodos bank donaties	12.210	10.692
Triodos bank rendementsrekening	7.054	6.335
ASN Zakelijke rekening	12.757	1.500.000
Lombard Odier	1.848.765	1.247.677
Optimix	1.380.227	781.246
	<u>5.103.516</u>	<u>4.398.995</u>

Er is een bankgarantie verstrekt aan Triodos Bank (rendementsrekening) ad € 5.848,-. Dit bedrag is niet direct beschikbaar.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (vervolg)

PASSIVA

RESERVES (5)

Rendements- en continuïteitsreserve

Deze reserve bestaat uit twee delen; een continuïteitsreserve ten behoeve van de eigen organisatie en een rendementsreserve ter waarborging van de doelstelling.

Het verloop van deze reserves is als volgt:

Saldo 1 januari	21.872.428
Resultaatbestemming	8.988.588
Mutatie continuïteitsreserve	1.400.000-
Saldo 31 december	<u>29.461.016</u>

Bestaande uit:

Continuïteitsreserve ten behoeve van de bureau organisatie	2.700.000
Rendementsreserve ter waarborging van de doelstelling	26.761.016
	<u>29.461.016</u>

Herwaarderingsreserve beleggingen

De herwaarderingsreserve heeft als doel schommelingen op te vangen in de waarderingen van de beleggingen per einde boekjaar als gevolg van ongerealiseerde koersresultaten.

Het verloop van deze reserve is als volgt:

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Saldo 1 januari	2.538.006	284.947
Bij: ongerealiseerd koersresultaat boekjaar	751.748-	2.253.059
Af: vrijval deel ongerealiseerd koersresultaat voorgaande jaren	646.380-	-
Saldo 31 december	<u>1.139.878</u>	<u>2.538.006</u>

Bestemmingsreserve

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Oorlogs- verzetsmusea	4.800.000	6.900.000
Internationale Projecten Veteranen	-	1.568.674
	<u>4.800.000</u>	<u>8.468.674</u>

Bestemmingsreserve Oorlogs- en verzetsmusea € 4.800.000.

De bestemmingsreserve is gevormd voor toekomstige investeringen in musea en herinneringscentra.

Het verloop van deze reserve is als volgt:

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Saldo 1 januari	6.900.000	7.900.000
Dotatie	-	-
Vrijval	2.100.000-	1.000.000-
Saldo 31 december	<u>4.800.000</u>	<u>6.900.000</u>

De Raad van Bestuur van vfonds heeft besloten:

- * In 2014 is € 1.500.000,- subsidie toegekend aan Bevrijdingsmuseum Zeeland, waarvan € 1.000.000,- ten laste van de reserve.
- * In 2015 is € 250.000,- aanvullende subsidie toegekend aan Oorlogs- en verzetsmuseum Rotterdam, waarvan € 100.000,- ten laste van de reserve.
- * In 2015 is € 1.000.000,- subsidie toegekend aan Stichting Oranjehotel voor de doorontwikkeling van het Oranjehotel, waarbinnen € 100.000,- is gereserveerd voor een NIOD-studie.
- * In 2015 is € 1.000.000,- subsidie toegekend aan het Joods Historisch Museum voor de ontwikkeling van een Sjoa Centrum en museum.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (vervolg)

Bestemmingsreserve Internationale Projecten Veteranen

Van het beschikbaar gestelde bedrag voor de internationale organisatie World Veterans Federation is in 2014 een subsidie toegekend van € 154.000,-. Per 31 december 2015 valt het gereserveerde bedrag vrij ten gunste van de rendementsreserve ter waarborging van de doelstelling.

Het verloop van deze reserve is als volgt:	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Saldo 1 januari	1.568.674	1.722.674
Dotatie	-	-
Vrijval	<u>1.568.674-</u>	<u>154.000-</u>
Saldo 31 december	<u>-</u>	<u>1.568.674</u>

VOORZIENINGEN (6)

Voorziening subsidieverplichtingen

De subsidieverplichtingen zijn aangegaan voor een periode van maximaal drie jaar, waarvan één jaar is opgenomen onder de schulden op korte termijn.

De specificatie van deze balanspost is als volgt:	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Stichting De Basis te Doorn*	-	7.800.000
BNMO vereniging >	6.200.000	1.500.000
Nationaal Comité 4 en 5 mei >	2.000.000	3.000.000
Stichting Herdenking 15 augustus 1945^	-	225.000
Stichting WEP en WEB<	1.759.900	3.000.000
Stichting Nationaal Monument Kamp Vught (Sobibor)	876.187	1.000.000
	<u>10.836.087</u>	<u>16.525.000</u>

* Voor 2016 is de subsidietoekenning rechtstreeks verstrekt aan de BNMO Vereniging. De voorziening voor Stichting de Basis is per 31 december 2015 beëindigd.

> De jaren 2017 en 2018 zijn opgenomen in de voorziening, één jaar vrijval is verantwoord als overige bate.

^ Vanaf 2015 is de subsidietoekenning aan stichting Herdenking 15 augustus 1945 ondergebracht bij Stichting Indisch Herinneringscentrum Bronbeek. De vrijval is in 2015 verantwoord als overige bate.

< Vanaf 2016 is de bestemming van de voorziening Stichting Waardering Erkenning Politie uitgebreid met activiteiten van Stichting Waardering en Erkenning Brandweer (WEB). Deze voorziening geldt gezamenlijk voor WEP en WEB voor de jaren 2016, 2017 en 2018.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (vervolg)

KORTLOPENDE SCHULDEN (7)

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<i>Toegekende subsidieverplichtingen die nog niet zijn uitgekeerd per ultimo:</i>		
BNMO Vereniging	3.068.249	3.459.986
Nationaal Comité 4 en 5 mei	1.200.000	1.200.000
Oorlogs en verzetsmuseum Rotterdam	150.000	200.000
Tilburg Law School	-	238.000
Stichting Veteranen Platform	97.000	358.750
Joods Historisch Museum	1.000.000	-
Bevrijdingsmuseum Zeeland	250.000	1.010.000
Oorlogsgravenstichting	241.557	-
Stichting Oranjehotel	900.000	-
Stichting Omroep Zeeland	86.102	115.527
Stichting Liberation Route Europe (SLRE)	647.000	75.000-
Stichting Waardering Erkenning Politie (WEP)	527.800	-
Stichting Indisch Herinneringscentrum	220.000	215.387
Stichting Movies That Matter	375.000	375.000
Stichting Hope XXL	132.500	177.500
Omroepvereniging BNN-VARA	561.250	500.000
NIOD	83.957	146.577
Stichting Nederlandse Veteranendag	-	190.000
Stichting Kornwerderzand	50.000	200.000
Stichting Pelita Indisch Nederland Groep	-	204.112
Museum Rotterdam	50.000	200.000
Stichting G1000.nu	150.000	-
Stichting 100ste Vierdaagse	126.500	-
Overige toegekende subsidiebijdragen (< € 100.000)	<u>1.548.000</u>	<u>1.542.485</u>
	<u>11.464.915</u>	<u>10.258.324</u>
Crediteuren	39.731	35.539
Loonheffing	23.337	18.457
Pensioenfondsen	5.043	-
Reservering vakantiegeld en eindejaarsuitkering	15.225	11.968
Beheerloon	17.306	17.514
Accountant	20.000	15.000
Overige kosten	3.706	18.099
	<u>11.589.263</u>	<u>10.374.901</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

1. De door subsidiënten te restitueren subsidie-bedragen. De omvang van deze posten is pas bekend nadat de afrekening door de betreffende instelling is ingediend en worden in het jaar van ontvangst in het resultaat van de stichting opgenomen.
2. De huurverplichting voor 2016 bedraagt € 24.642,- voor de kantooruimte aan de Oranje Nassaulaan 5 te 's-Hertogenbosch. De huidige huurovereenkomst eindigt op 28 februari 2018 met een opzegtermijn van 12 maanden.
3. Voor de eerste generatie BNMO-leden bestaat er vanuit het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg een zorgplicht welke blijkt uit de statuten.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (IN EURO'S)

BATEN

BATEN UIT EIGEN FONDSENWERVING (8)	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Donaties en giften	1.637	-	1.782
	<u>1.637</u>	<u>-</u>	<u>1.782</u>
BATEN UIT GEZAMENLIJKE ACTIES (9)	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Gezamenlijke acties BankGiro Loterij	898.728	800.000	374.529
Puzzelactie Telegraaf	202	-	67.000
	<u>898.930</u>	<u>800.000</u>	<u>441.529</u>
BATEN UIT ACTIES VAN DERDEN (10)	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
BankGiro Loterij	-	3.300.000	3.325.438
Nationale Postcode Loterij	9.864.160	5.300.000	5.446.613
Lotto	302.260	300.000	352.105
	<u>10.166.420</u>	<u>8.900.000</u>	<u>9.124.156</u>
RENTEBATEN EN BATEN UIT BELEGGINGEN (11)	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Gerealiseerd			
Inkomsten uit obligaties (rente)	659.545	1.000.000	684.971
Inkomsten uit aandelen (dividend)	247.790	700.000	249.101
Inkomsten uit leningen (rente)	379.241	380.000	380.000
Inkomsten uit deposito (rente)	2.890	50.000	38.637
Gerealiseerd koersresultaat	2.023.737	250.000	1.095.936
	<u>3.313.203</u>	<u>2.380.000</u>	<u>2.448.645</u>
Ongerealiseerd			
Koersresultaat aandelen en obligaties	751.748-	-	2.253.059
	<u>751.748-</u>	<u>-</u>	<u>2.253.059</u>
Overige baten (12)			
BNMO Vereniging	3.100.000	-	-
Nationaal Comité 4 en 5 mei	1.000.000	-	-
Stichting Herdenking 15 augustus 1945	225.000	-	-
Huur Bandritzer KL200	-	-	8.000
Stichting Maatschappij en Veiligheid (SMV)	-	-	1.127.097
	<u>4.325.000</u>	<u>-</u>	<u>1.135.097</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (VERVOLG)

LASTEN

BESTEDINGEN AAN DOELSTELLINGEN (13)

De over 2015 en 2014 toegekende bedragen minus de ontvangen restituties kunnen als volgt worden samengevat (bedragen x € 1.000):

	2015 aantal	2015 bedrag	Begroting 2015 bedrag	2014 aantal	2014 bedrag
Subsidies:					
€ 50.000,- en hoger	33*	12.219		39	13.106
Tussen € 25.000- en € 50.000,-	27	977		29	1.048
Beneden € 25.000,-	174	1.264		95	617
Afboeken / vrijval projecten		592-			755-
	<u>234</u>	<u>13.886</u>	<u>13.500</u>	<u>163</u>	<u>14.016</u>

* exclusief twee subsidietoekenningen aan Stichting WEP (projectsubsidie 2015 en 2016 voor totaal € 1.240.100,-), welk bedrag ten laste van de voorziening Stichting WEP en WEB is verantwoord.

BUREAU EN ORGANISATIE (14)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Personeel			
Personeelskosten	452.353	450.000	377.321
Communicatie			
Kalender 'Bevrijding 70 jaar'	-	-	184.244
Publieksonderzoek	27.225	125.000	-
Advertenties	33.317	40.000	46.104
Overige kosten communicatie	42.334	85.000	65.518
	<u>102.876</u>	<u>250.000</u>	<u>295.866</u>
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	10.742	100.000	242.393
Kosten gezamenlijke lotenacties	604.225	500.000	100.000
Kosten acties derden, bijdrage bedankcampagne	10.060	25.000	10.998
Kosten vermogensbeheerders	210.367	250.000	177.451
	<u>835.394</u>	<u>875.000</u>	<u>530.842</u>
Beheer en administratie			
Huisvestingskosten	30.676	33.000	29.318
Kosten vervoermiddelen	3.568	6.000	4.464
Afschrijvingskosten	10.409	10.000	13.390
Algemene kosten	26.644	32.500	28.924
Bestuurskosten	33.368	38.500	42.973
Salarisadministratie	1.986	5.000	3.985
Accountantskosten	27.093	22.500	31.359
(Juridische) advieskosten	1.469	2.500	-
Kosten CBF/Goede Doelen NL	22.175	20.000	19.610
Kosten beleidszaken	15.830	5.000	9.785
	<u>173.218</u>	<u>175.000</u>	<u>183.808</u>
	<u>1.563.841</u>	<u>1.750.000</u>	<u>1.387.837</u>

Het gemiddeld aantal werknemers bedroeg in 2015 5 FTE (2014 4,5 FTE).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 (VERVOLG)

1. Bezoldiging directie

Directeur	A.J.M. Heerts
Dienstverband	onbepaald
Uren (voltijds)	36
Partime percentage	33,3%
Periode	1/1 - 31/12

Bezoldiging (in euro's)

Jaarinkomen

Bruto loon	33.812
vakantiegeld	2.705
Totaal jaarinkomen	36.517
SV lasten (werkgeversdeel)	6.804
Onkostenvergoeding	1.500
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	3.300
Totaal bezoldiging 2015	48.121
Totaal bezoldiging 2014	47.920

Het jaarinkomen van de directeur (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 36.517,- (0,3 FTE/12 mnd) volgens de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht.

Ook het jaarinkomen, de pensioenlasten en de overige beloningen samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar hoofdstuk Communicatie en Organisatie van het jaarverslag. Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

2. Vergoeding Raad van Bestuur en Raad van Toezicht:

Voorzitter Raad van Bestuur	€ 8.750,-
Bestuurslid Raad van Bestuur	€ 7.500,-
Secretaris Raad van Bestuur	-

Tot 1 november 2015 heeft de voorzitter zijn functie geruild met het bestuurslid van de Raad van Bestuur.

De vergoeding aan de leden van de Raad van Toezicht bedroeg in 2015 volgens de toegestane vrijwilligersvergoeding € 1.200 (voorzitter) en € 900 (bestuurslid).

BEGROTING 2016 en 2015 IN VERGELIJKING MET DE DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015, 2014 en 2013
(in euro's)

	Begroting 2016	Begroting 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	Realisatie 2013
Baten					
- Baten uit eigen fondsenwerving	125.000	-	1.637	1.782	693
- Baten uit gezamenlijke acties	1.600.000	800.000	898.930	441.529	96.321
- Baten uit acties van derden	8.750.000	8.900.000	10.166.420	9.124.156	9.035.385
- Baten uit beleggingen (gerealiseerd)	2.300.000	2.380.000	3.313.203	2.448.645	2.734.844
- Baten uit beleggingen (ongerealiseerd)	-	-	751.748-	2.253.059	284.947
- Opbrengst vruchtgebruik de Basis	-	-	-	-	530.000
- Overige baten-	-	-	4.325.000	1.135.097	1.722.674
Som der baten	12.775.000	12.080.000	17.953.442	15.404.268	14.404.864
Lasten					
Bestedingen aan doelstellingen					
Subsidies	10.000.000	13.500.000	13.867.815	14.015.571	12.644.660
Personeelskosten	480.000	450.000	452.353	377.321	374.537
Communicatie	170.000	250.000	102.876	295.866	277.143
	<u>10.650.000</u>	<u>14.200.000</u>	<u>14.423.044</u>	<u>14.688.758</u>	<u>13.296.340</u>
Werving baten					
- kosten eigen fondsenwerving	100.000	100.000	10.742	242.393	632
- kosten gezamenlijke acties	1.000.000	500.000	604.225	100.000	169.441
- kosten acties derden	25.000	25.000	10.060	10.998	25.409
- kosten van beleggingen	250.000	250.000	210.367	177.451	150.520
	<u>1.375.000</u>	<u>875.000</u>	<u>835.394</u>	<u>530.842</u>	<u>346.002</u>
Beheer en administratie					
Huisvestingskosten	36.000	33.000	30.676	29.318	30.127
Kosten vervoermiddelen	6.000	6.000	3.568	4.464	3.304
Afschrijvingskosten	45.000	10.000	10.409	13.390	10.868
Algemene kosten	45.000	32.500	26.644	28.924	35.181
Bestuurskosten	38.000	38.500	33.368	42.973	51.910
Salarisadministratie	1.500	5.000	1.986	3.985	9.942
Accountantskosten	30.000	22.500	27.093	31.359	30.624
(Juridische) advieskosten	2.500	2.500	1.469	-	22.637
Kosten CBF/Goede Doelen Nederland	27.000	20.000	22.175	19.610	18.570
Kosten beleid/onderzoek	19.000	5.000	15.830	9.785	5.826
	<u>250.000</u>	<u>175.000</u>	<u>173.218</u>	<u>183.808</u>	<u>218.989</u>
Som der lasten	12.275.000	15.250.000	15.431.656	15.403.408	13.861.331
Mutatie continuïteitsreserve	-	-	1.400.000-	500.000	2.300.000
Mutatie herwaarderingsreserve	-	-	1.398.128-	2.253.059	6.480.067-
Mutatie rendementsreserve waarborg doelstelling	500.000	3.170.000-	8.988.588	1.598.199-	1.113.950
Mutatie bestemmingsreserve	-	-	3.668.674-	1.154.000-	3.609.650
Totaal	12.775.000	12.080.000	17.953.442	15.404.268	14.404.864

ANALYSE VERSCHILLEN TUSSEN BEGROTING EN REALISATIE 2015

In de begroting 2015 was rekening gehouden met een resultaat van € 3.170.000,- negatief.

In 2015 is een positief saldo gerealiseerd van € 2.521.786,-, afgerond een voordelig verschil van € 5.692.000,-. Dit verschil kan als volgt worden verklaard:

Hogere baten dan begroot

- baten uit eigen fondsenwerving	2.000	
- baten uit gezamenlijke acties	99.000	
- baten uit acties van derden	1.266.000	
- opbrengst beleggingen (gerealiseerd)	933.000	
- overige baten	<u>4.325.000</u>	
		6.625.000

Lagere baten dan begroot

- opbrengst beleggingen (ongerealiseerd)	<u>752.000</u>	
		752.000-

Hogere lasten dan begroot

- bestedingen aan doelstellingen	368.000-	
- personeelskosten	2.000-	
- kosten gezamenlijke acties	<u>104.000-</u>	
		474.000-

Lagere lasten dan begroot

- communicatiekosten	147.000	
- kosten eigen fondsenwerving	89.000	
- kosten acties derden	15.000	
- kosten van beleggingen	40.000	
- kosten beheer en administratie	<u>2.000</u>	
		293.000
		<u>5.692.000</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015 NA LASTENVERDELING (IN EURO'S)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
BATEN			
- Baten uit eigen fondsenwerving	1.637	-	1.782
- Baten uit gezamenlijke acties	898.930	800.000	441.529
- Baten uit acties van derden	10.166.420	8.900.000	9.124.156
- Rentebaten en baten uit beleggingen (gerealiseerd)	3.313.203	2.380.000	2.448.645
- Baten uit beleggingen (ongerealiseerd)	751.748-	-	2.253.059
- Overige baten	4.325.000	-	1.135.097
Som der baten	17.953.442	12.080.000	15.404.268
LASTEN			
Bestedingen aan doelstellingen			
Erkenning en waardering (oorlogs)getroffenen en Veteranen (exclusief projectsubsidie WEP 2015-2016 € 1.240.100,-):	4.610.639	6.085.000	4.899.316
Herinneren, Herdenken en Vieren	7.147.421	4.600.000	7.129.802
Vrede, Democratie en Rechtsstaat	2.400.371	2.800.000	2.186.915
Projectontwikkeling (inclusief Ereveld Loenen)	18.720	315.000	337.135
	<u>14.177.151</u>	<u>13.800.000</u>	<u>14.553.168</u>
Werving baten			
- Kosten eigen fondsenwerving	43.688	100.000	296.717
- Kosten gezamenlijke acties	619.895	500.000	135.462
- Kosten acties derden	10.060	25.000	10.998
- Kosten van beleggingen	229.495	250.000	207.848
	<u>903.138</u>	<u>875.000</u>	<u>651.025</u>
Beheer en administratie			
- Kosten beheer en administratie	351.367	575.000	199.215
	<u>351.367</u>	<u>575.000</u>	<u>199.215</u>
Som der lasten	15.431.656	15.250.000	15.403.408
Saldo van baten en lasten	2.521.786	3.170.000-	860

"Hoe triest dat in wezen ook is, heeft Charlie Hebdo er ook voor gezorgd dat het derde taakveld van het vfonds, namelijk Vrede, Democratie en Rechtsstaat in het centrum van de maatschappelijke aandacht staat en daarmee ook belangrijker is dan ooit.

Er zijn landen in de wereld waarin mensen zich dood willen vechten om te mogen stemmen. Hoe wonderlijk is het dan dat sommige mensen hier gedachteloos hun stemrecht niet gebruiken. Klaarblijkelijk kijken wij te gemakkelijk heen over hetgeen aan onze voeten ligt."

Robert Croll

LASTENVERDELING

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Bestemming	Doelstelling			Werving baten	
	Erkenning en Waardering (oorlogs)getroffenen	Herinneren, Herdenken en Vieren	Vrede, Democratie en Rechtsstaat	Project-ontwikkeling	Eigen fondsen-werving
Lasten					
Subsidietoekenningen	4.904.169	7.182.546	2.360.779	12.556	-
Af: afboeking	401.365-	134.249-	56.621-	-	-
	4.502.804	7.048.297	2.304.158	12.556	-
Publiciteit en communicatie	28.418	19.707	16.796	-	25.611
Personeelskosten	68.950	68.950	68.950	6.164	15.531
Huisvestingskosten	3.068	3.068	3.068	-	-
Kantoor- en algemene kosten	6.358	6.358	6.358	-	2.025
Afschrijving	1.041	1.041	1.041	-	520
Totaal	4.610.639	7.147.421	2.400.371	18.720	43.688

Toelichting

De verstrekte subsidies zijn per doelstelling toegerekend, en vermeerderd met de gerealiseerde directe personeels- en materiële kosten.

De niet direct aan de doelstellingen toe te rekenen kosten worden toegevoegd aan Kosten Beheer en Administratie. Deze kosten zijn gerealiseerd voor de (interne) beheersing en administratievoering en kunnen niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

De kosten publiciteit en communicatie zijn de gerealiseerde kosten ten behoeve van diverse marketing- en wervingsacties voor meer naamsbekendheid en om meer deelnemers te werven voor de loterijen.

De toerekening is gemaakt op basis van werkelijk gemaakte kosten.

De personeelskosten zijn op basis van individuele, werkelijke urenbesteding toegerekend. Gedurende het boekjaar bedroeg het aantal werknemers 5 FTE.

De huisvestingskosten betreffen huur- en energiekosten en zijn toegerekend op basis van de kosten per werkplek.

Onder kantoor- en algemene kosten vallen de kosten vervoermiddelen, bestuurskosten, salarisadministratie, accountantskosten, kosten CBF, kosten Goede Doelen Nederland en algemene kosten.

De toerekening is gemaakt op basis van de werkelijk gemaakte kosten.

De kosten afschrijving zijn toegerekend op basis van het gebruik van de materiële vaste activa per doelstelling.

				Beheer en Administratie		
Gezamenlijke acties	Acties derden	Beleggingen		Totaal 2015	Begroot 2015	Totaal 2014
-	-	-	-	14.460.050	13.500.000	14.770.211
-	-	-	-	592.235	-	754.640
-	-	-	-	13.867.815	13.500.000	14.015.571
604.225	10.060	-	23.084	727.903	875.000	649.256
13.125	-	12.041	198.642	452.353	450.000	377.321
-	-	-	21.473	30.676	33.000	29.318
2.025	-	216.413	102.963	342.500	382.000	318.552
520	-	1.041	5.205	10.409	10.000	13.390
619.895	10.060	229.495	351.367	15.431.656	15.250.000	15.403.408

Verantwoordingsverklaring

De Raad van Bestuur heeft in de vergadering van vrijdag 18 maart 2016 het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van de stichting besproken en vastgesteld.

Hiermee legt de Raad van Bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in het boekjaar 2015.

In 2015 is meer focus gelegd op de 70 jaar bevrijding van Nederland. Middels een extra subsidieronde zijn vele projecten in staat gesteld om bijzondere activiteiten rondom deze viering te organiseren. In het hoofdstuk Communicatie en Organisatie is de huidige bestuursstructuur van de Raad van Toezicht, de Auditcommissie, de Raad van Bestuur en de bureauorganisatie uiteengezet.

De besteding van de middelen en de ontwikkeling van het vermogen is nader toegelicht in het hoofdstuk Financieel beleid. Het vermogen is in 2015 gestegen door het gerealiseerde positieve resultaat, onder andere veroorzaakt door een vrijval van de voorzieningen en een hogere bijdrage uit de loterijen. De subsidiebestedingen zijn voor het vierde jaar achtereenvolgens hoger uitgevallen dan aanvankelijk begroot.

De drie loterijen, Nationale Postcode Loterij, BankGiro Loterij en de Lotto, hebben als missie het steunen van goede doelen. Dankzij deze bijdragen heeft het vfonds ook in 2015 zeer uiteenlopende projecten financieel mogelijk gemaakt, verspreid over de drie werkvelden. Deze zijn uitgebreid toegelicht in het verslag.

Wij hopen met de investering in diverse wervingsacties nieuwe deelnemers te enthousiasmeren als vaste deelnemer aan een loterij. Het meespelen voor een speciaal doel namens het vfonds zien wij als kans om de baten voor de derde geldstroom te laten toenemen.

Het project Nalaten en Schenken, zal verder worden voortgezet in 2016, het jaar waarin het nieuwe beleidsplan 2015 – 2020 zal worden vastgesteld door de Raad van Bestuur, na overleg met de Raad van Toezicht. Met deze visie zal het vfonds zich de komende jaren verder ontwikkelen binnen de drie werkvelden, transparant, doelgericht en meer op impact beoordeeld, en ondersteund door haar bureauorganisatie en bestuur.

's-Hertogenbosch, 18 maart 2016

Mr. R.S. Croll
Voorzitter

C.J.M. de Veer Lt-generaal b.d.
Lid

A.J.M. Heerts
Secretaris

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening van Stichting Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg te 's-Gravenhage gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende instellingen". De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL BETREFFENDE DE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende instellingen".

Breda, 18 maart 2016

MAZARS PAARDEKOOPER HOFFMAN N.V.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'W.J.W. van Egeraat', written over a horizontal line.

W.J.W. van Egeraat RA

Colofon

Eindredactie

Marineke Wensink

Tekst

Marineke Wensink, Maaïke van der Steen, interviews door Joep van Zijl
en Arnold Vonk (De Nieuwsmakers)

Productie

Marcel van Dijk | btz vorm en regie

Foto's en beeld

Gesteunde projecten

vffonds

investeert in

VREDE

vfonds

Oranje Nassaulaan 5
5211 AR 's-Hertogenbosch
073 613 91 00

info@vfonds.nl

www.vfonds.nl

 @vfondsvrede

 <https://facebook.com/vfonds>

www.vfonds.nl

vfonds

investeert in